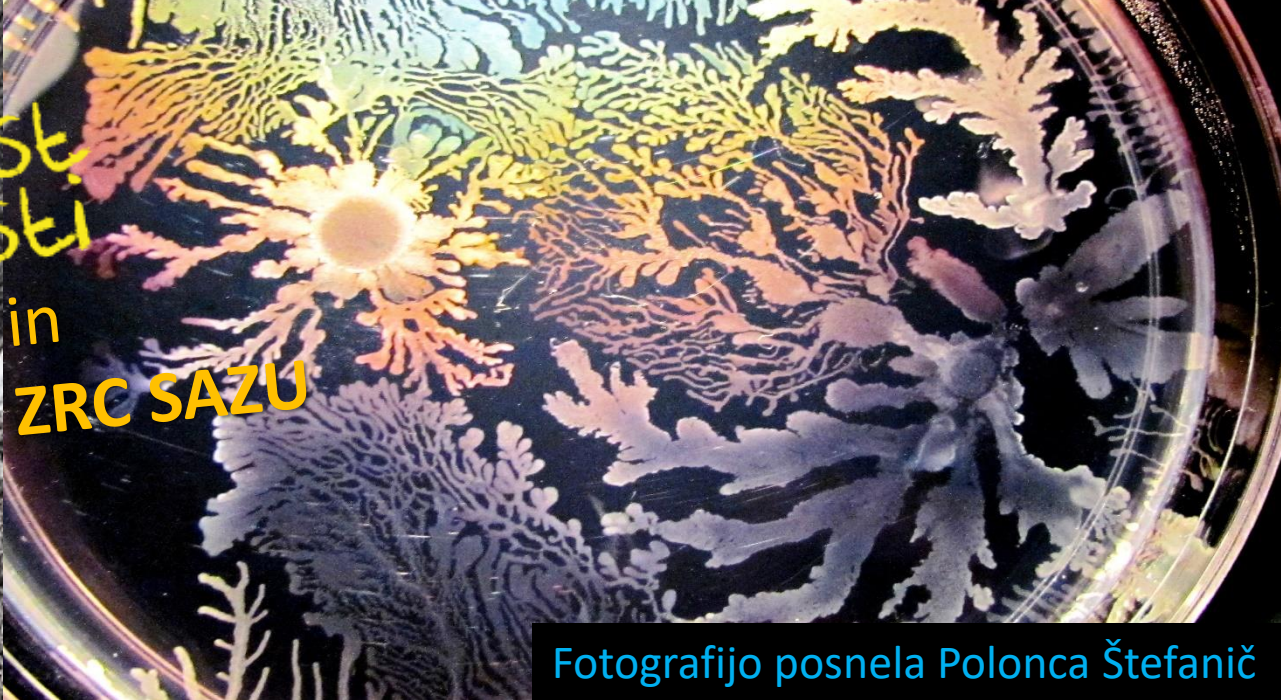

Znanost
na cesti
in
ZRC SAZU

Fotografijo posnela Polonca Štefanič

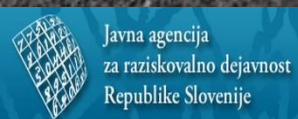
Atrij ZRC

22. januar 2019 ob 19:30

Klepetavi mikrobi

prof.dr. Ines Mandič-Mulec, Biotehniška fakulteta UL

Maja Ratej, Val 202

Struktura pogovora

1. Planet mikrobov

- Mikrobi so vsepovsod

2. Socialna mikrobiologija

- Mikrobna klepetanja
- Večceličnost (biofilmi, rojenje)
- Goljufanje in kontrola goljufov

3. Aplikacije

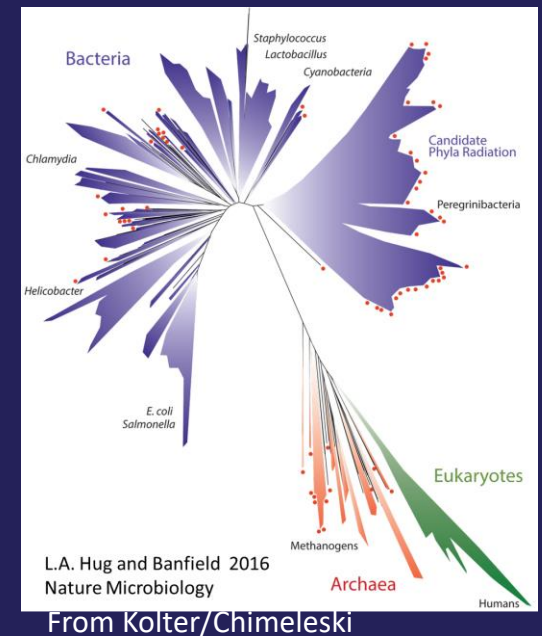
Slika posnela Polonca Štefanič

Mikrobi so vseposvobod, so številčni, raznoliki in neverjetni

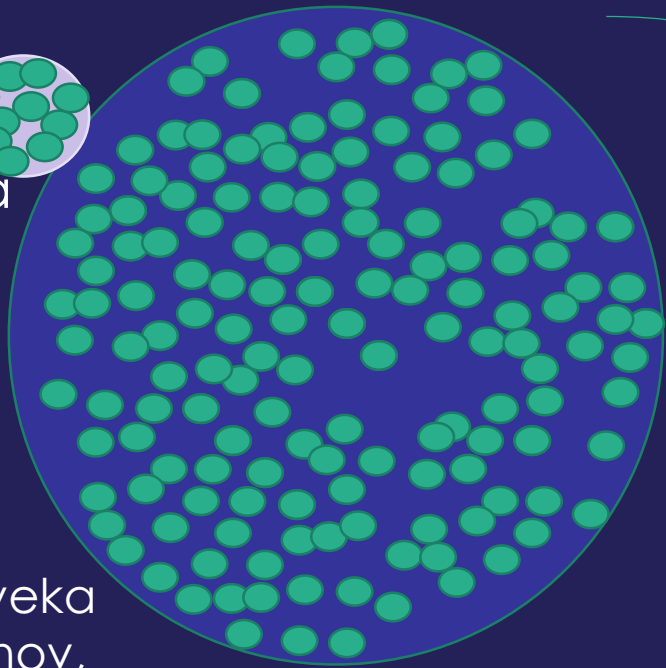
Mikrobi "klepetajo" eden z drugim in s svojimi gostitelji

Mikrobiomi- skupnosti mikrobov

Genom človeka
23,000 genov
 10^{13} celic

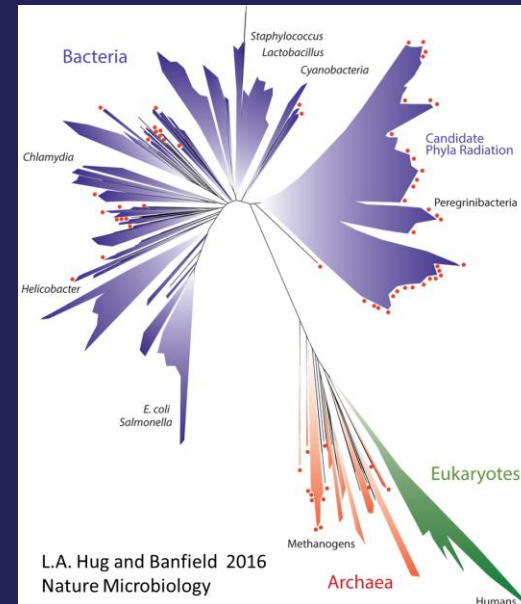

1-2 kg

Mikrobiom človeka
1,000 000 + genov,
 10^{14} celic
> 1000 vrst

Mikrobiomi- skupnosti mikrobov

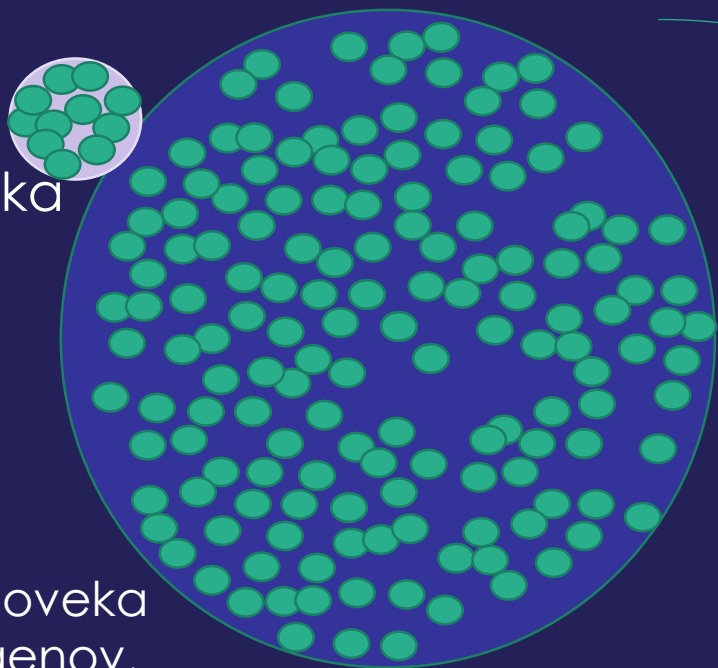
Zakaj šele sedaj? < 1%

L.A. Hug and Banfield 2016
Nature Microbiology

From Kolter/Chimeleski

Genom človeka
23,000 genov
 10^{13} celic

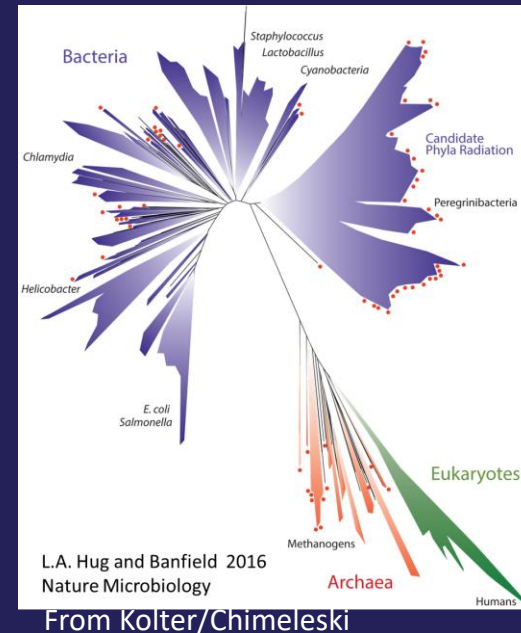

1-2 kg

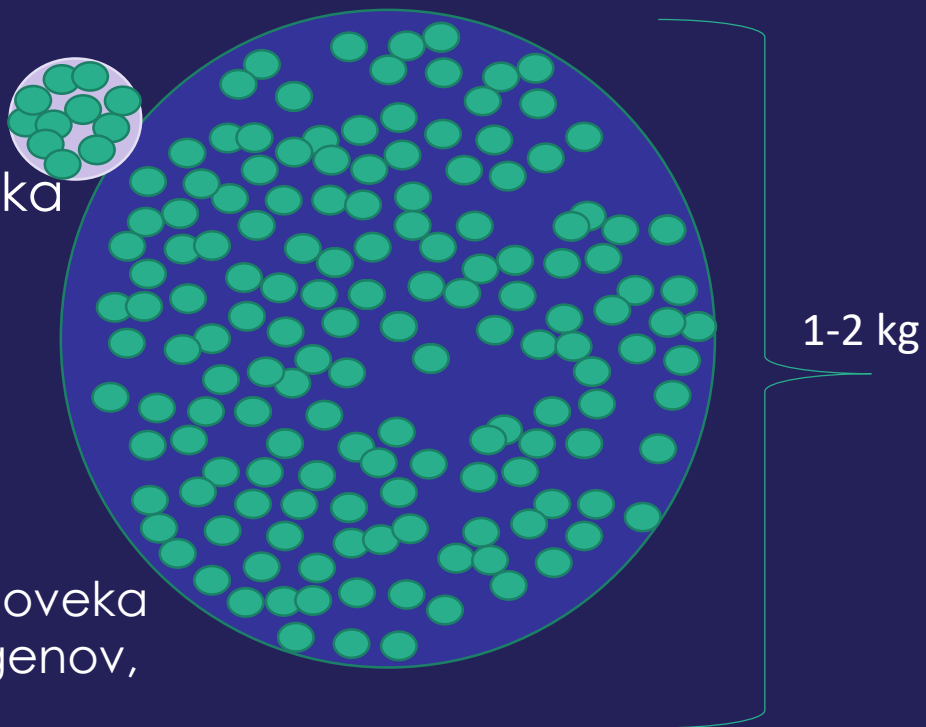
Mikrobiom človeka
1,000 000 + genov,
 10^{14} celic
> 1000 vrst

Mikrobiomi- skupnosti mikrobov

Zakaj šele sedaj? < 1%

Genom človeka
23,000 genov
 10^{13} celic

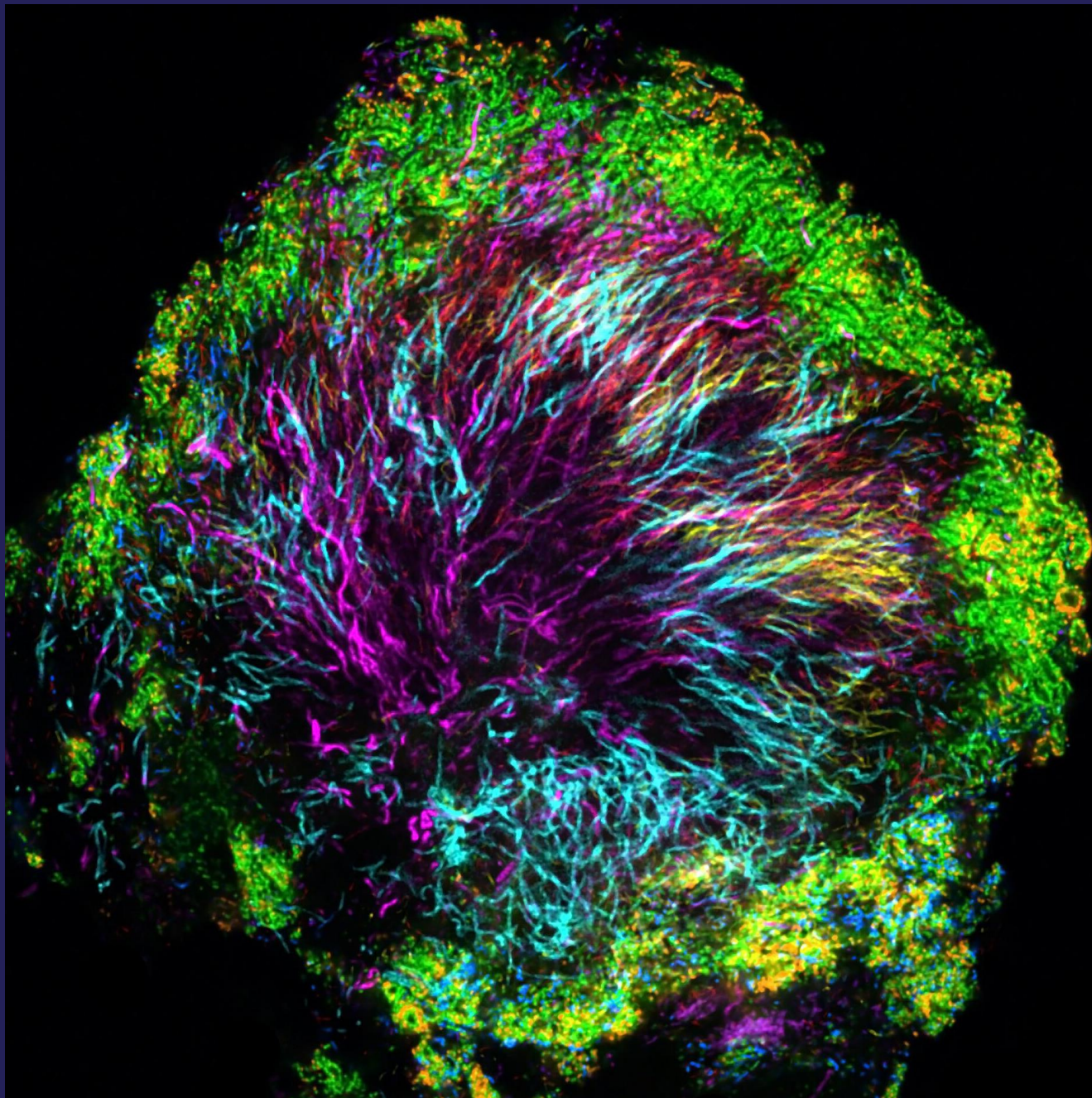
Mikrobiom človeka
1,000 000 + genov,
 10^{14} celic
> 1000 vrst

Interakcije med mikrobi

Socialna mikrobiologija

Greenberg, 2005

FLUORESCENČNA IN SITU HIBRIDIZACIJA: CLASI FISH

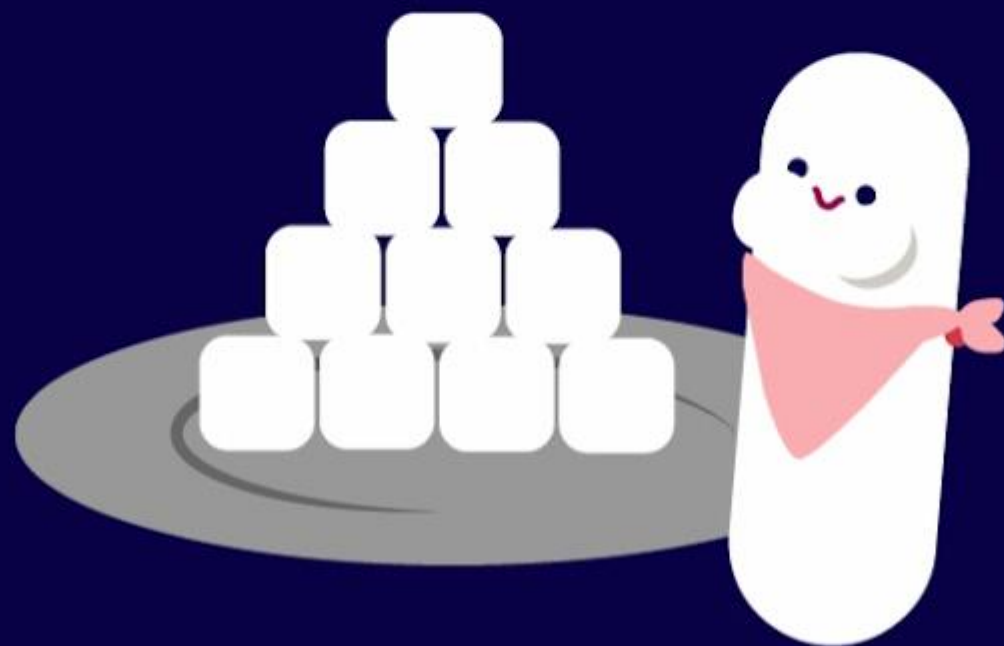
Mikrobni kolektiv

Zobna površina

Prostorska strukturiranost
skupnosti

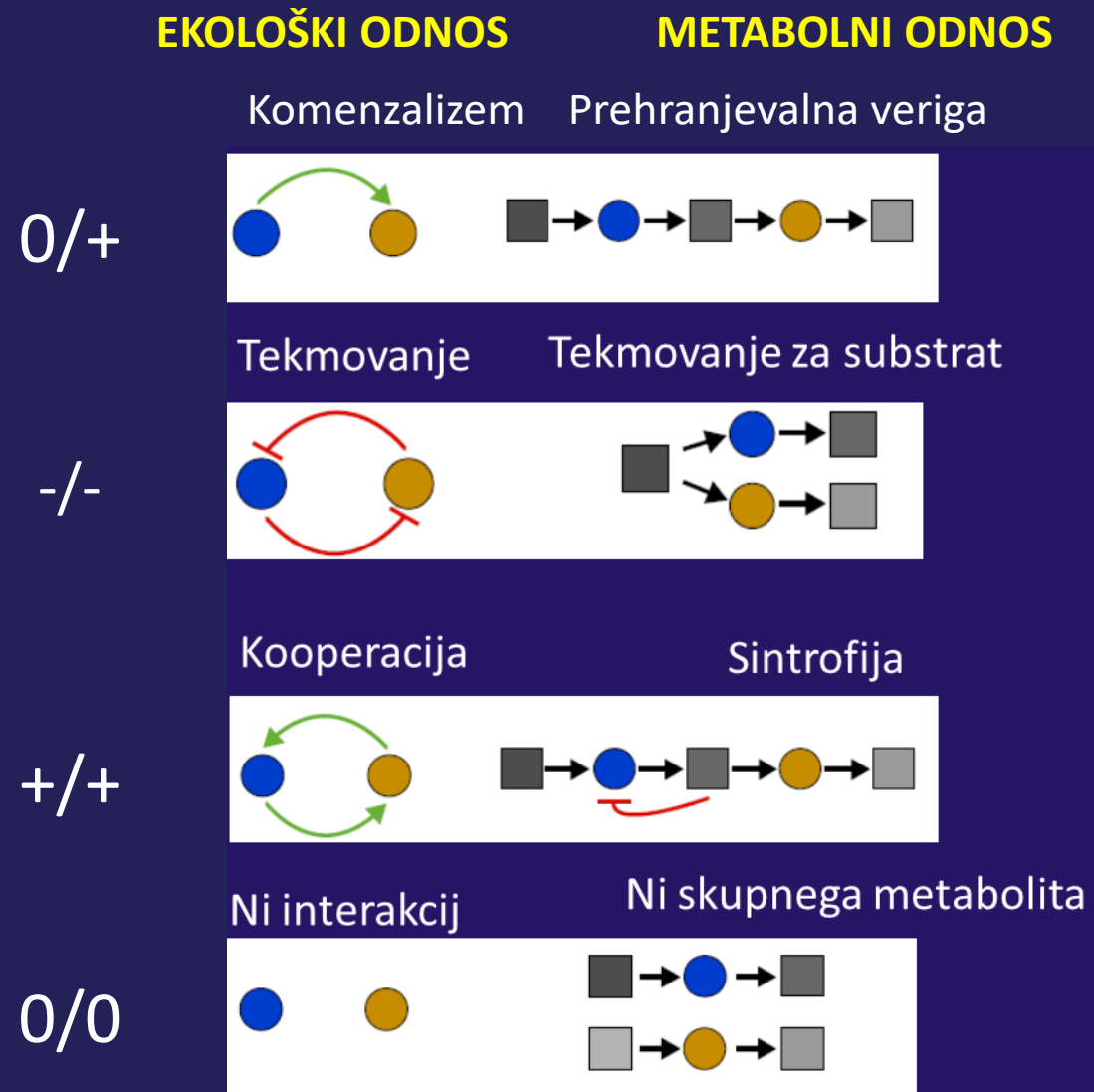
Povzeto po S. Chimileski in R. Kolter

Objavljeno v Welch in sod (2016) Biogeography of a
human oral microbiome at the micron scale. PNAS
113:E791–E800

*Manca
Vihtelič*

Metabolna klepetanja mikrobov

Povzeto po Grosskopf in Soyer,
Current Microbiology, 2014

Klasifikacija socialnih odnosov z vidika socialne evolucije

VPLIV NA FITNES PREJEMNIKA

VPLIV NA FITNES AKTERJA

+

+

Kooperacija

Altruizem

-

Sebičnost (goljufanje)

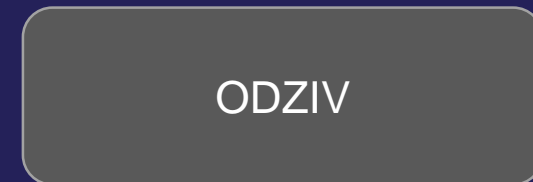
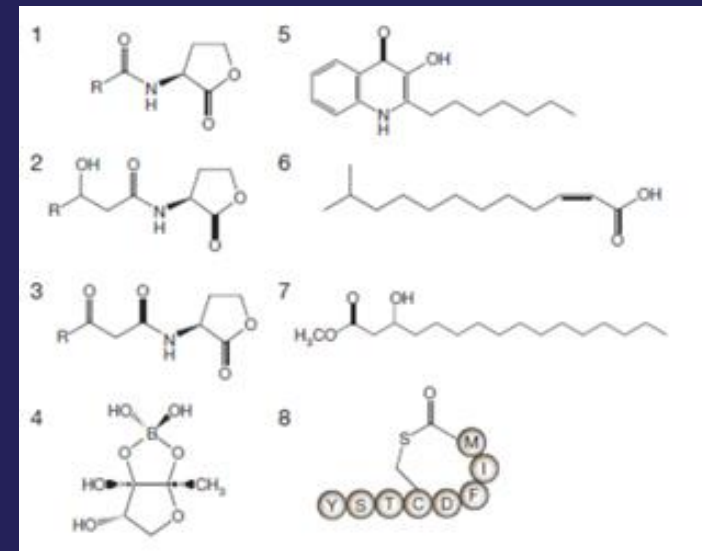
Sovražnost

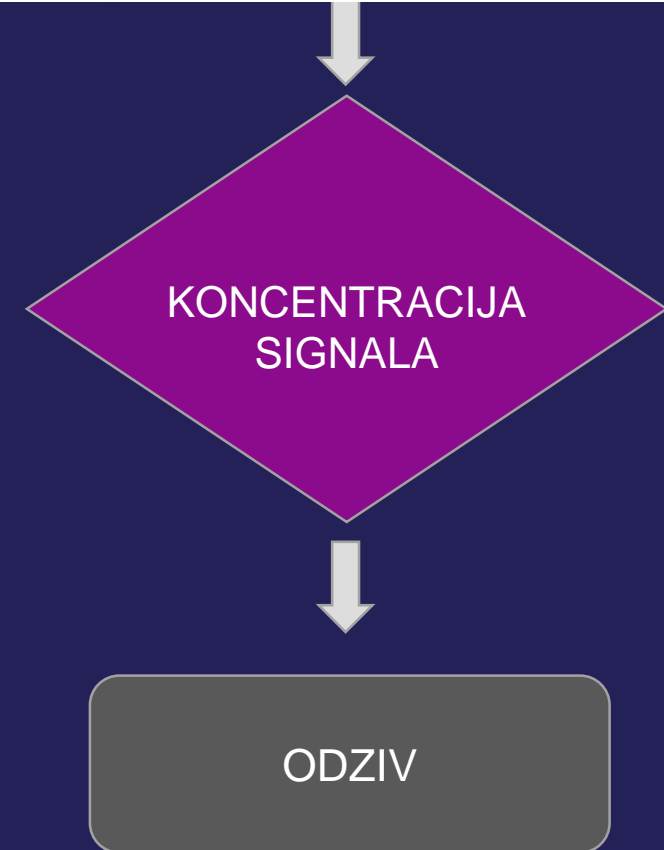
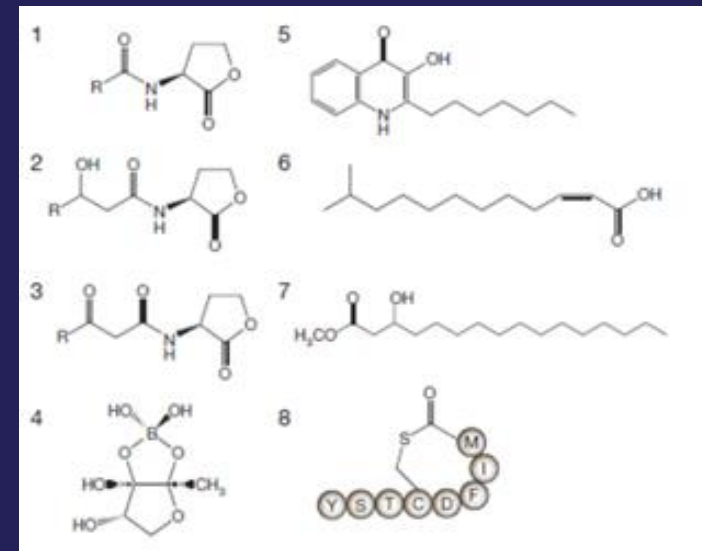
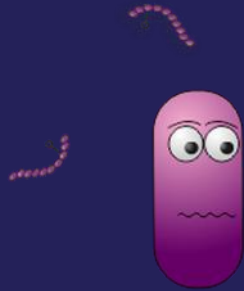
Fitnes = število potomcev

Hamilton, 1964

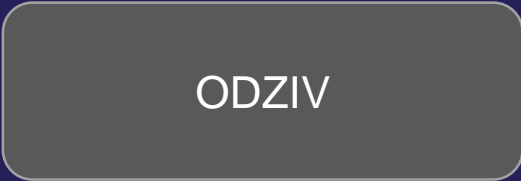
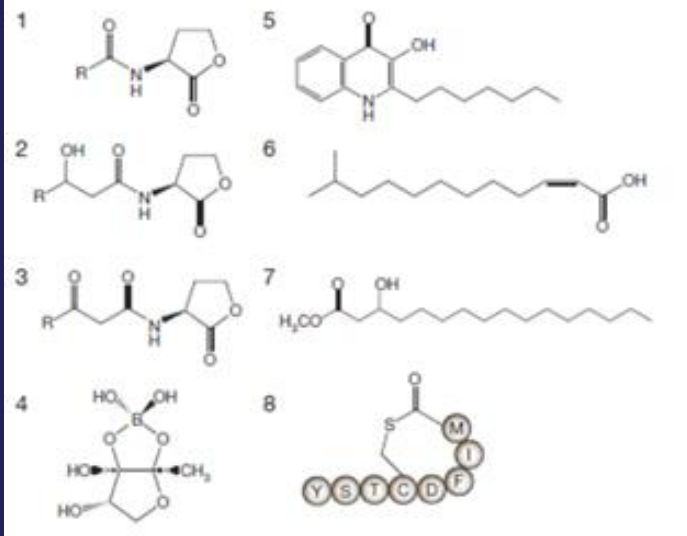
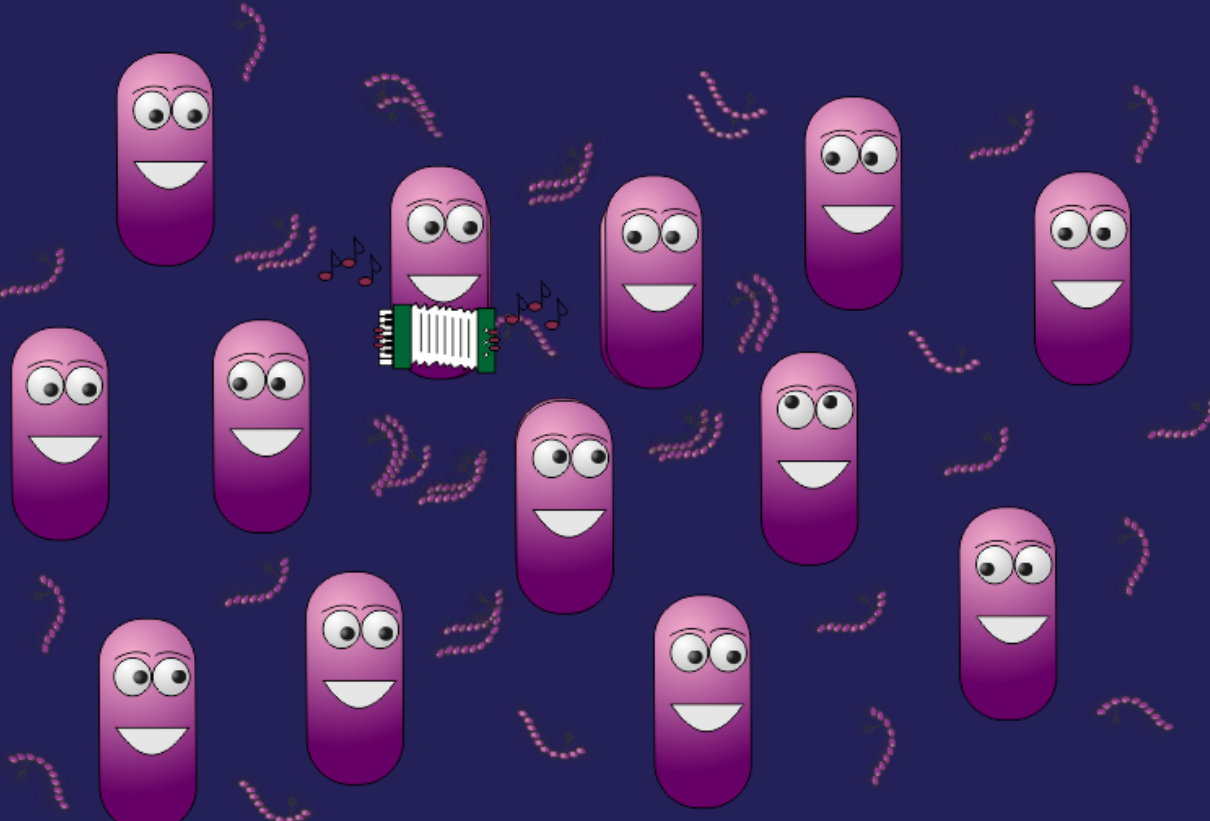
Klepetanja s pomočjo signalnih molekul (avtoinduktorjev)- KVORUM

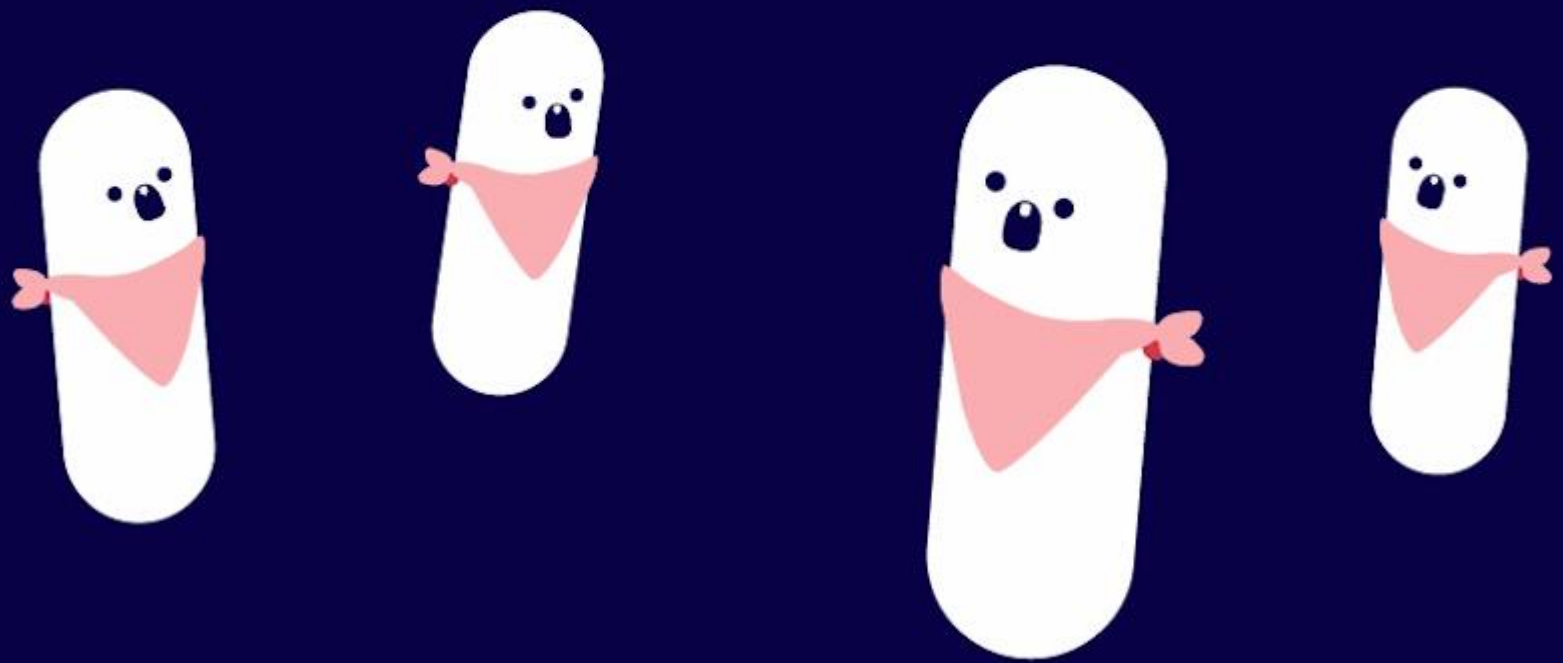
Klepetanja s pomočjo signalnih molekul (avtoinduktorjev)- KVORUM

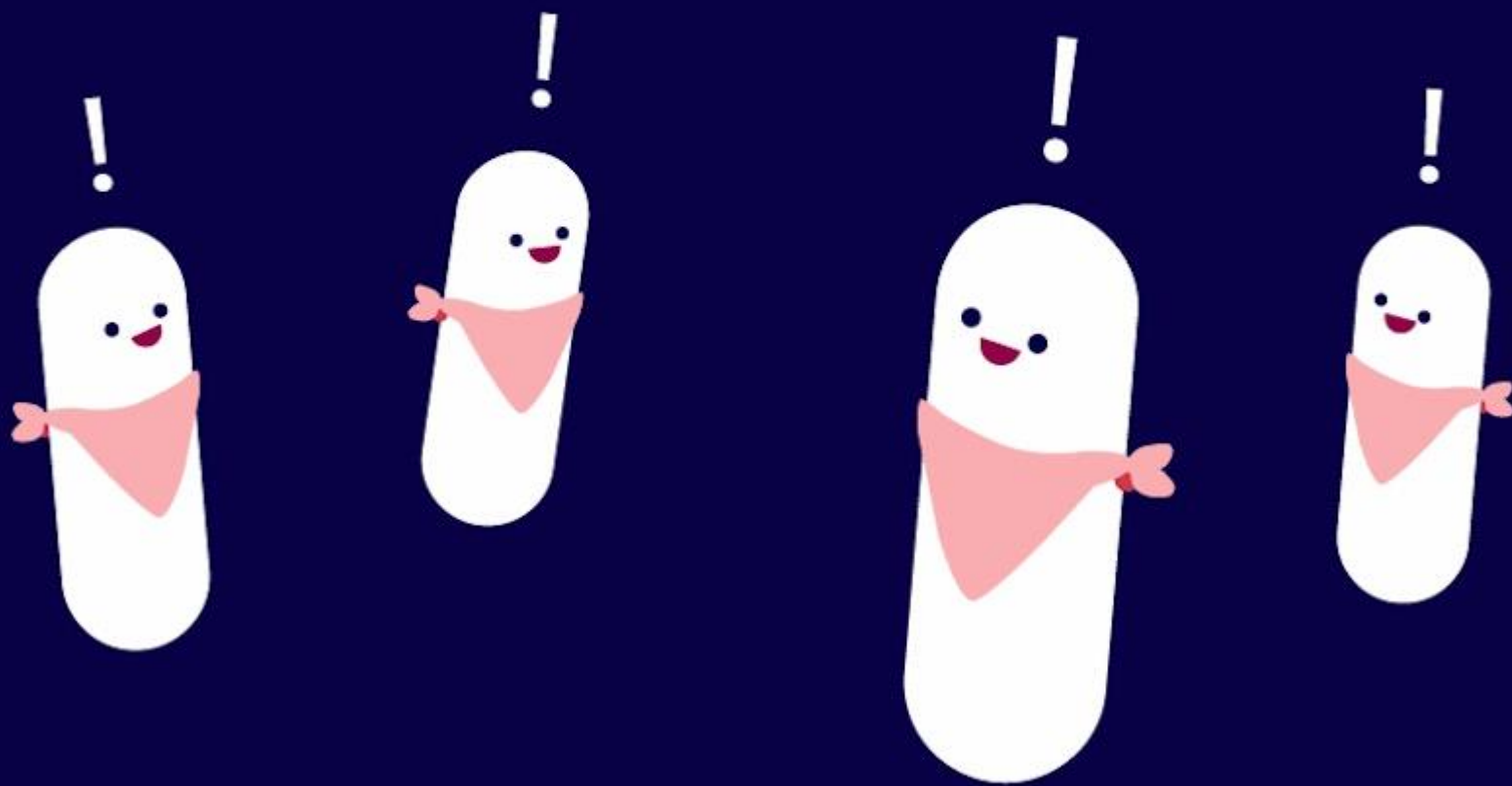
Klepetanja s pomočjo signalnih molekul (avtoinduktorjev)- KVORUM

Animacijo pripravila Polonca Štefanič

By M. Vihtelič

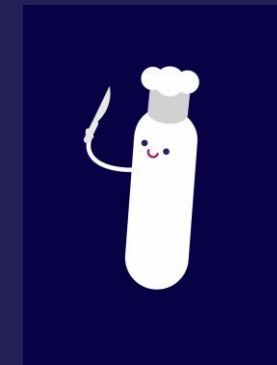
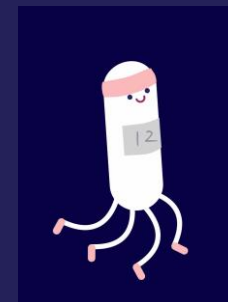
By
M Vihtelič

Odzivi na avtoinduktor (kvorum):

- Napadalnost (invazivnost)
- Bioluminescenca
- Sinteza antibiotikov /toksinov
- Odpornost na antibiotike/viruse
- Produkcija encimov.....
- Biofilmi
- Rojenje
- Sporulacija
- Fermentacija
- Izmenjava genov

Bolezen

Bioluminiscentne bakterije v simbiozi

Bioluminiscentne bakterije v simbiozi

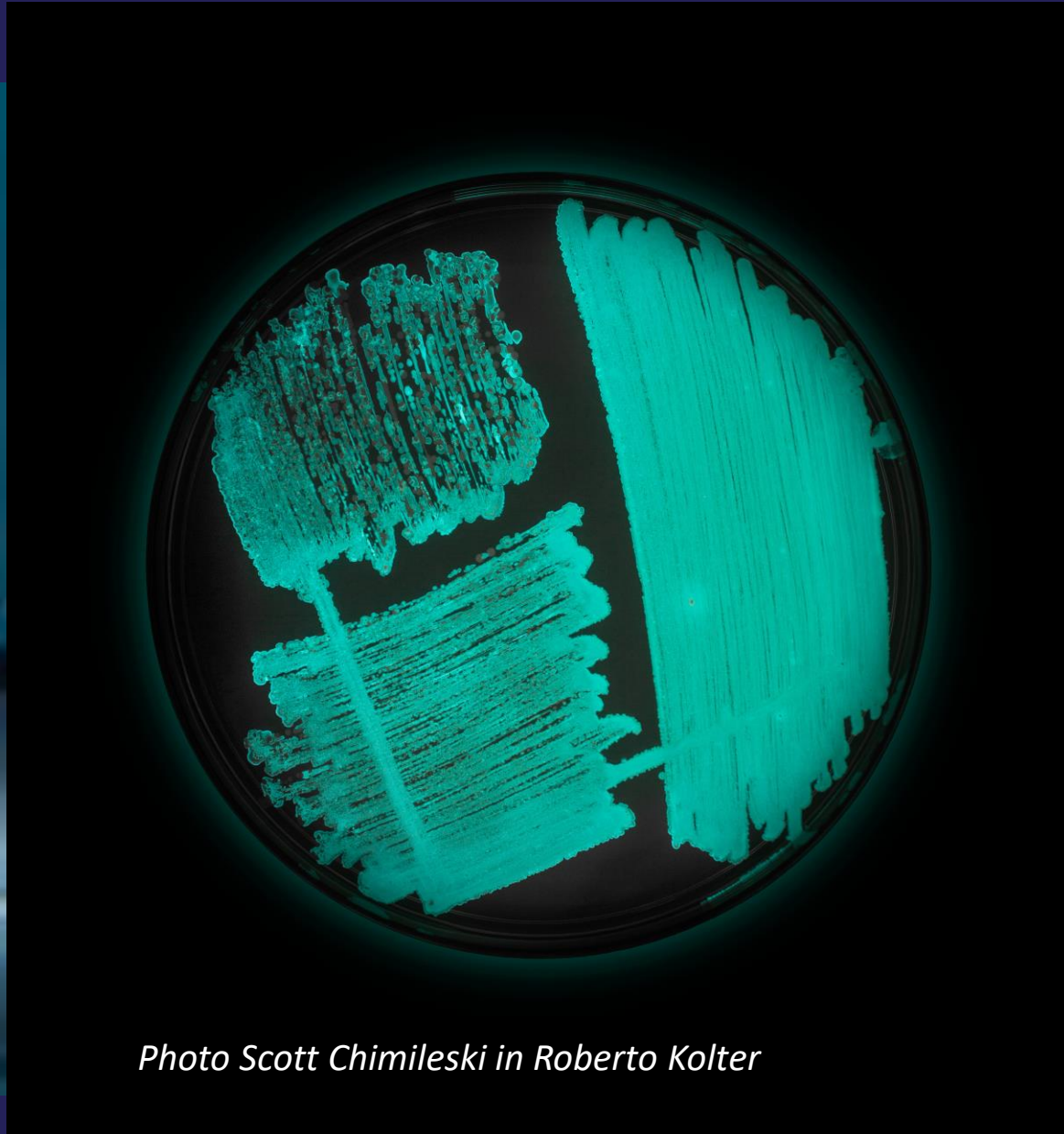
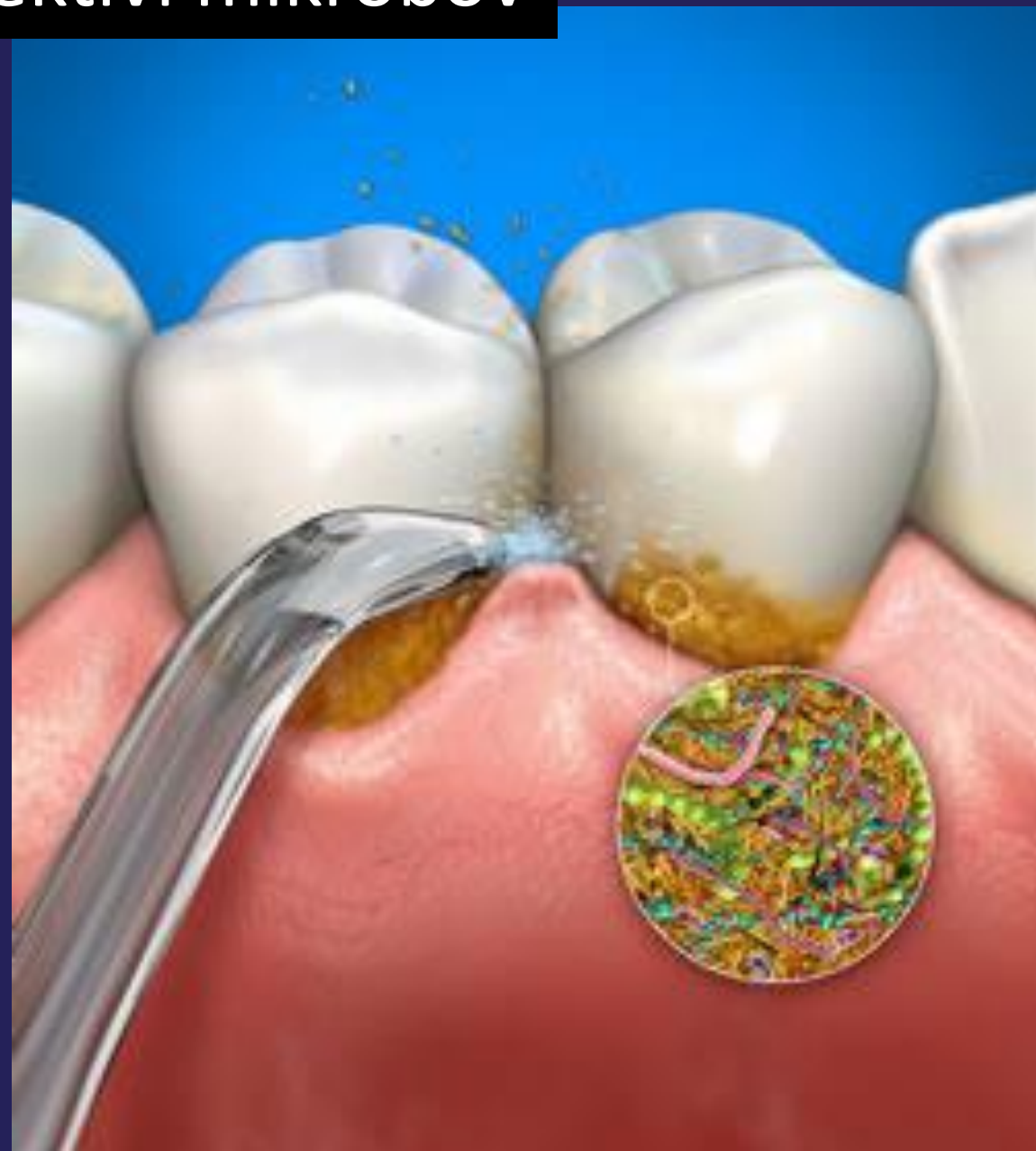

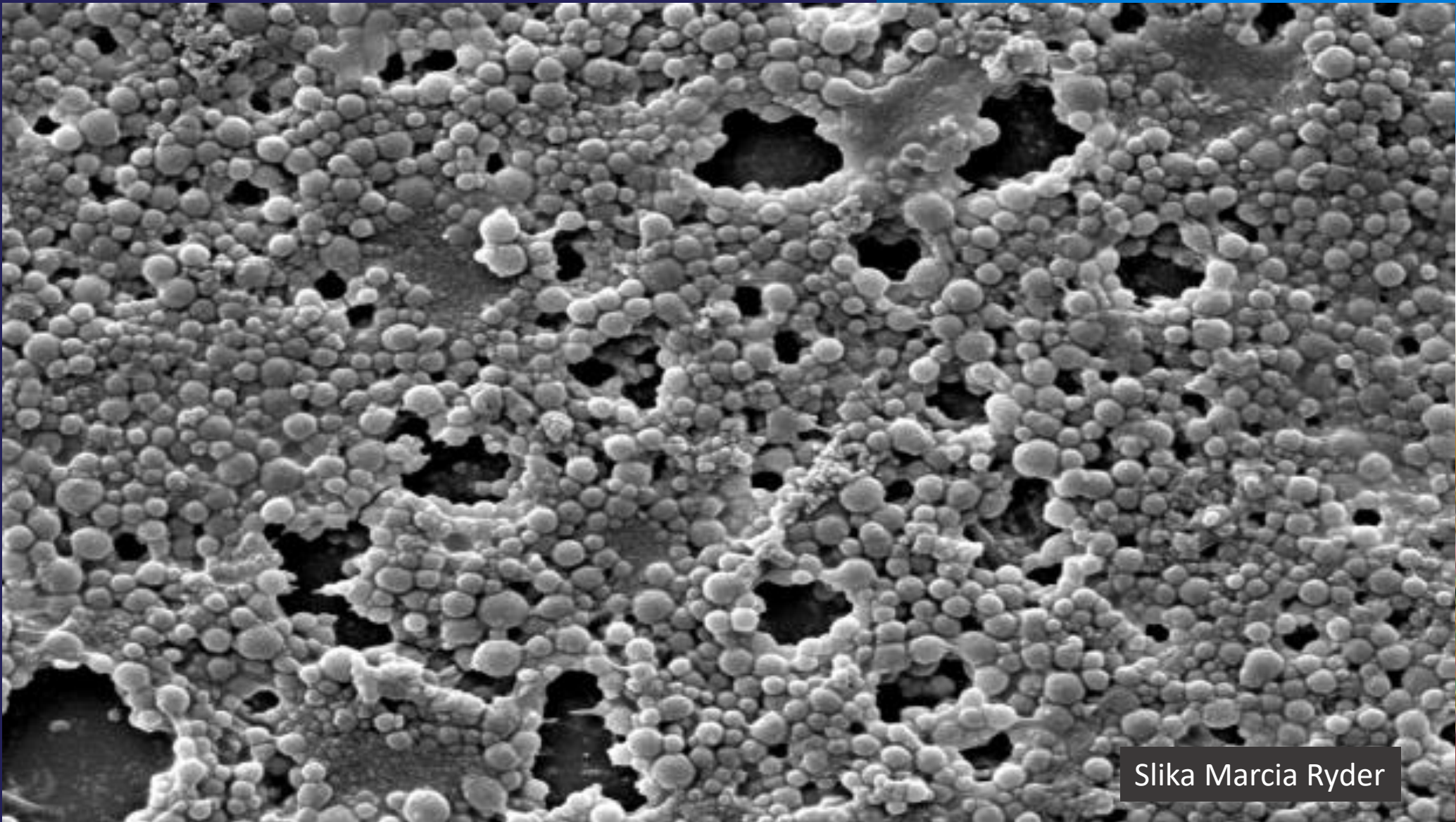
Photo Scott Chimileski in Roberto Kolter

Biofilmi – večcelični kolektivi mikrobov

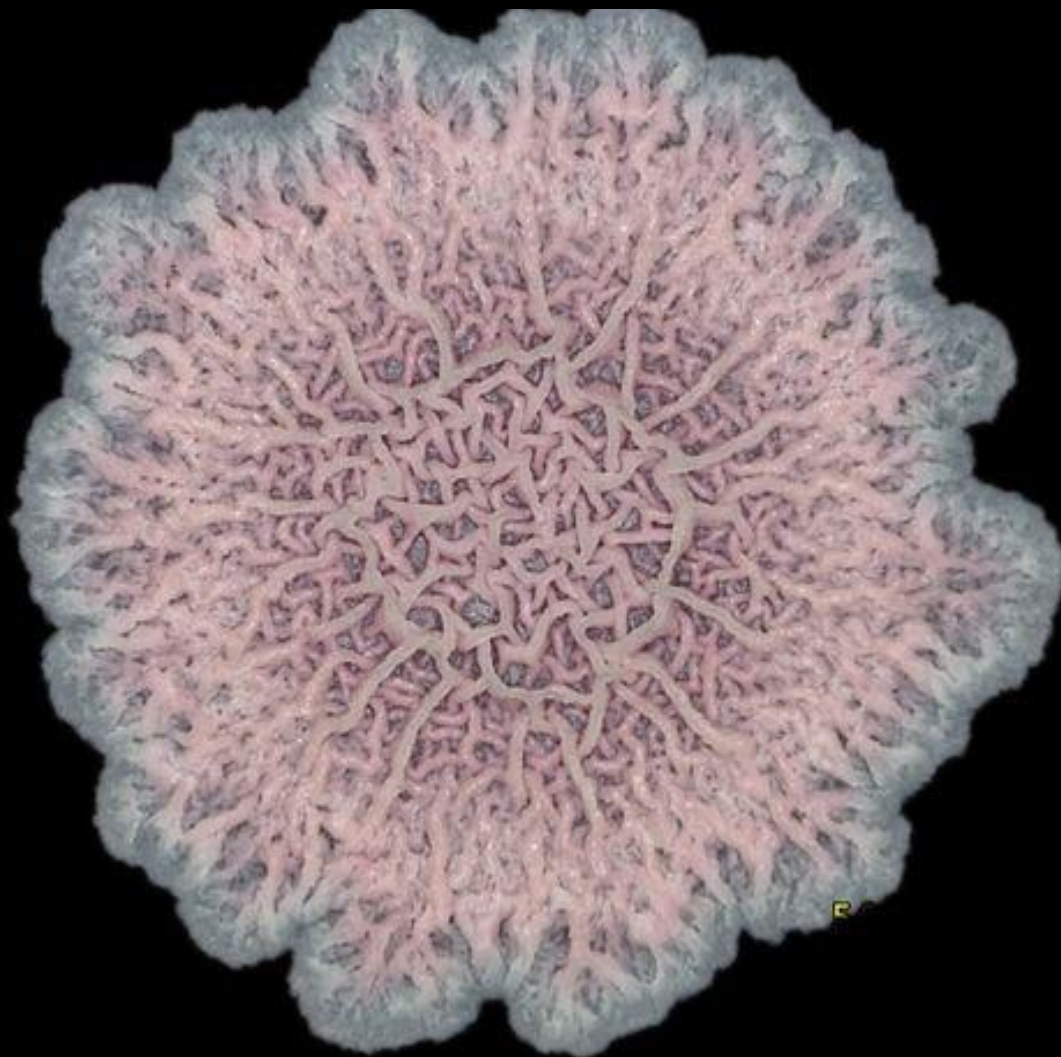

Biofilmi – večcelični kolektivi mikrobov

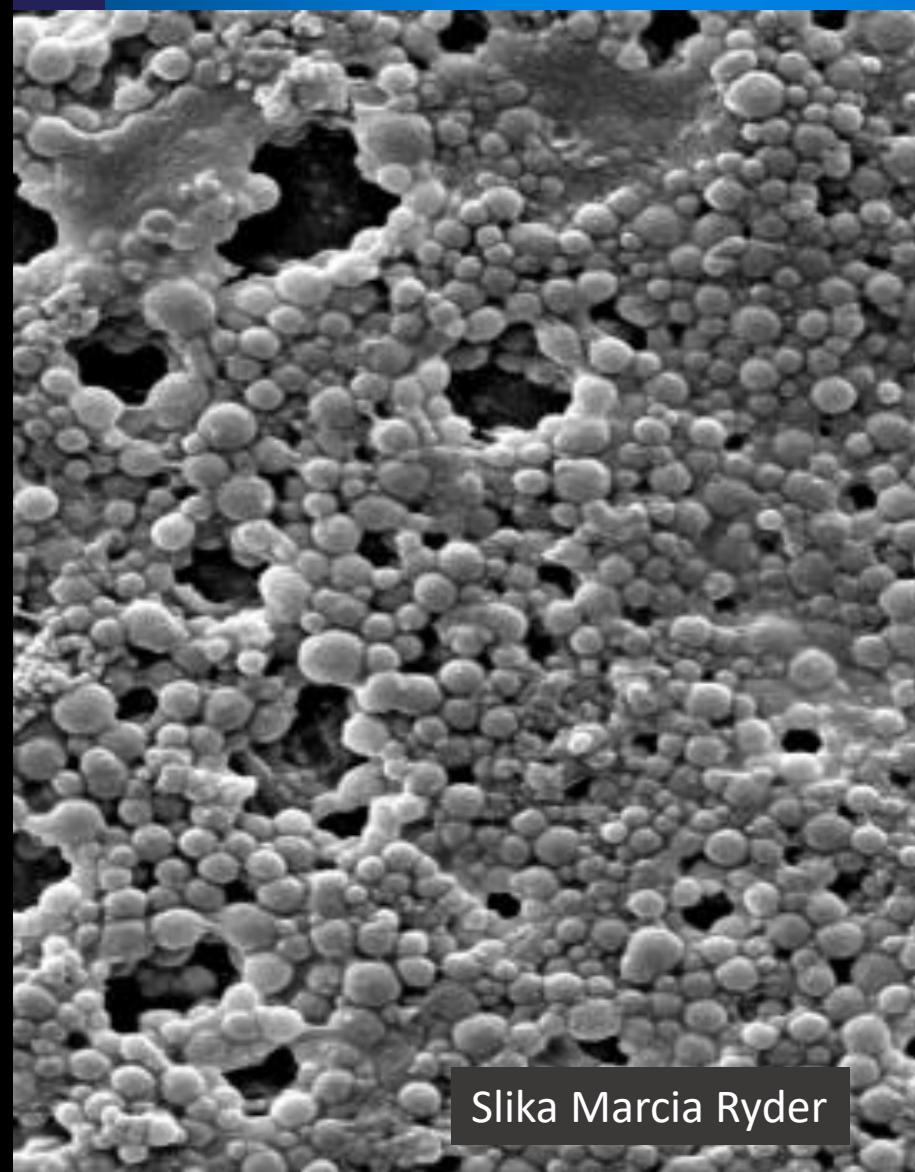

Slika Marcia Ryder

Biofilmi – večcelični kolektivi mikrobov

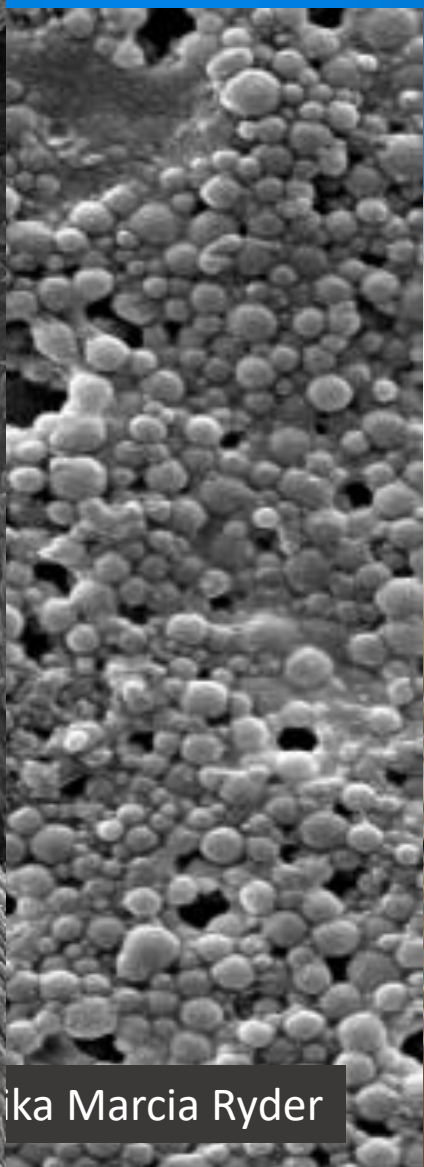
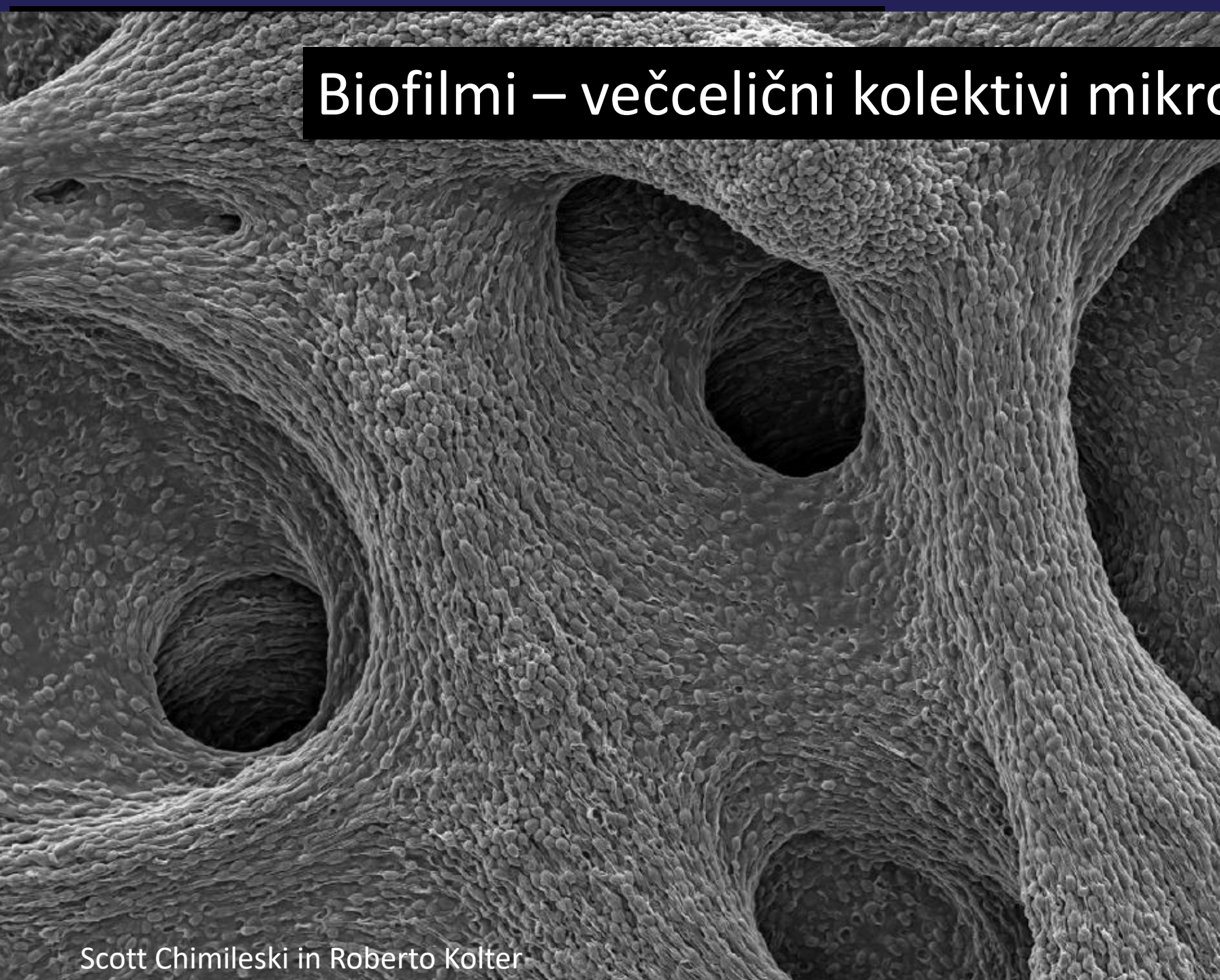
Scott Chimileski in Roberto Kolter

Slika Marcia Ryder

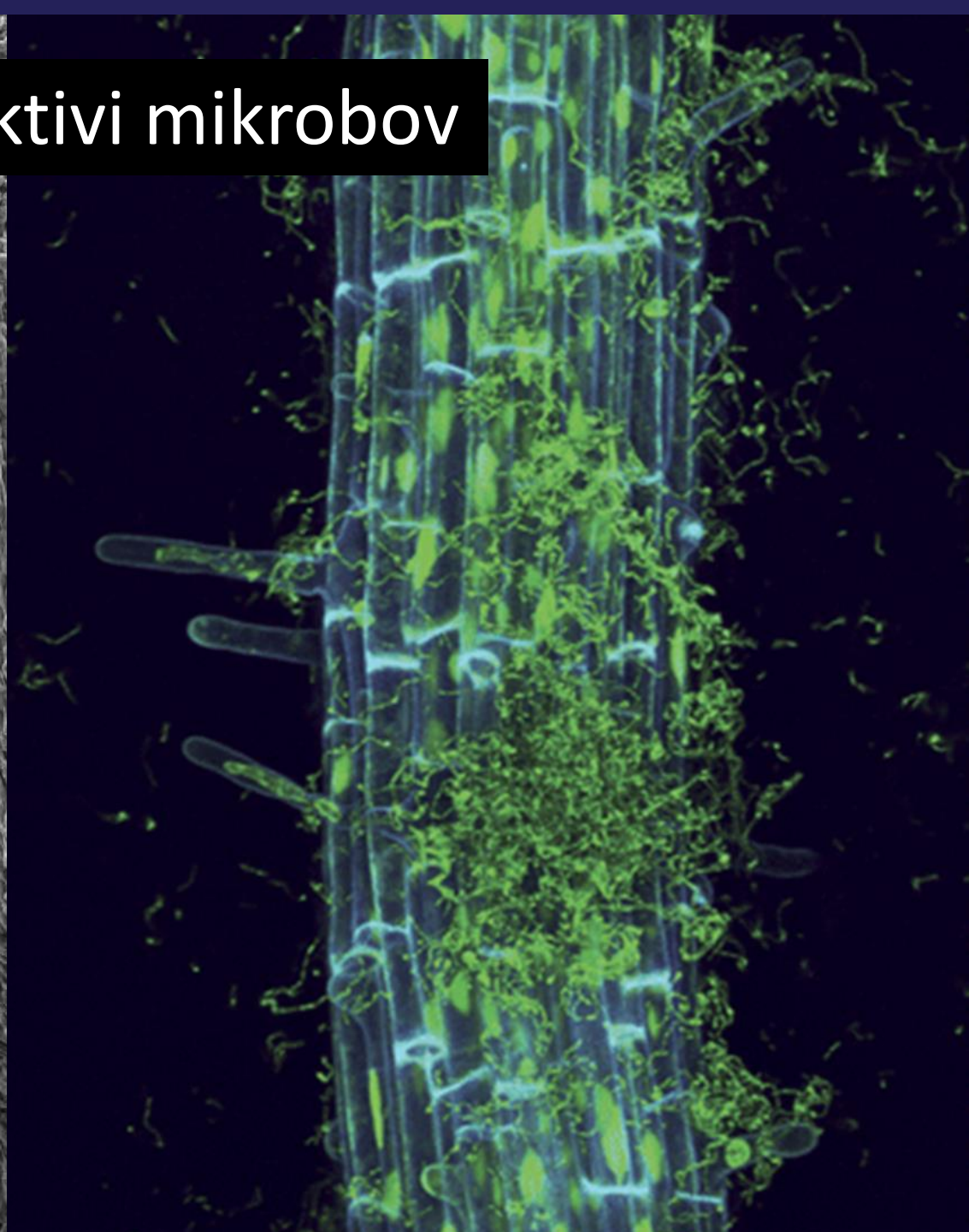
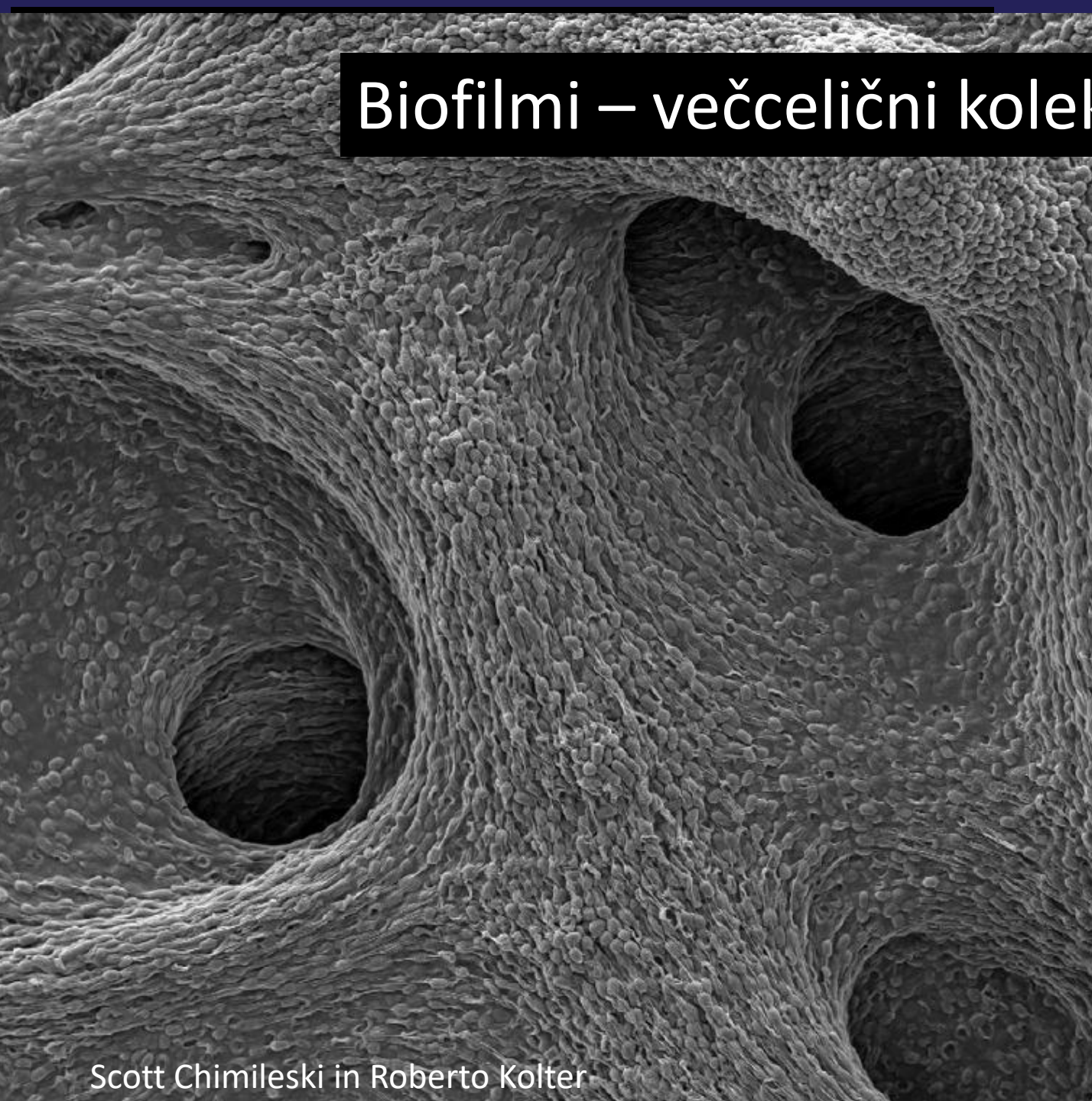
Biofilmi – večcelični kolektivi mikrobov

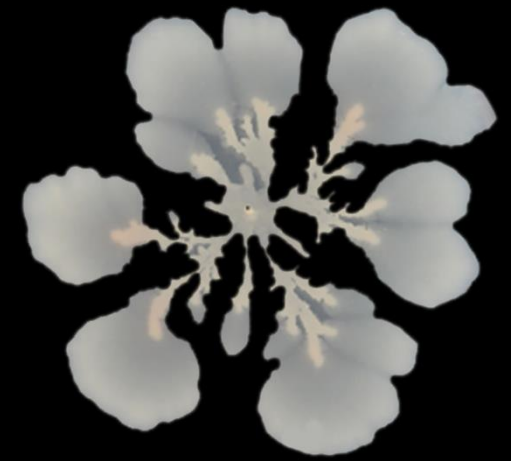
Scott Chimileski in Roberto Kolter

ika Marcia Ryder

Biofilmi – večcelični kolektivi mikrobov

Delitev dela

S. Chimeleski and R. Kolter povzeto po J. van Gestel, 2015

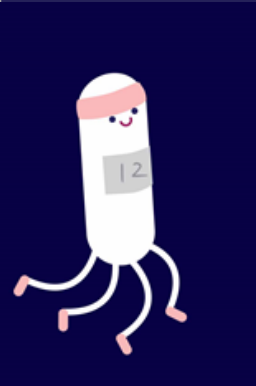
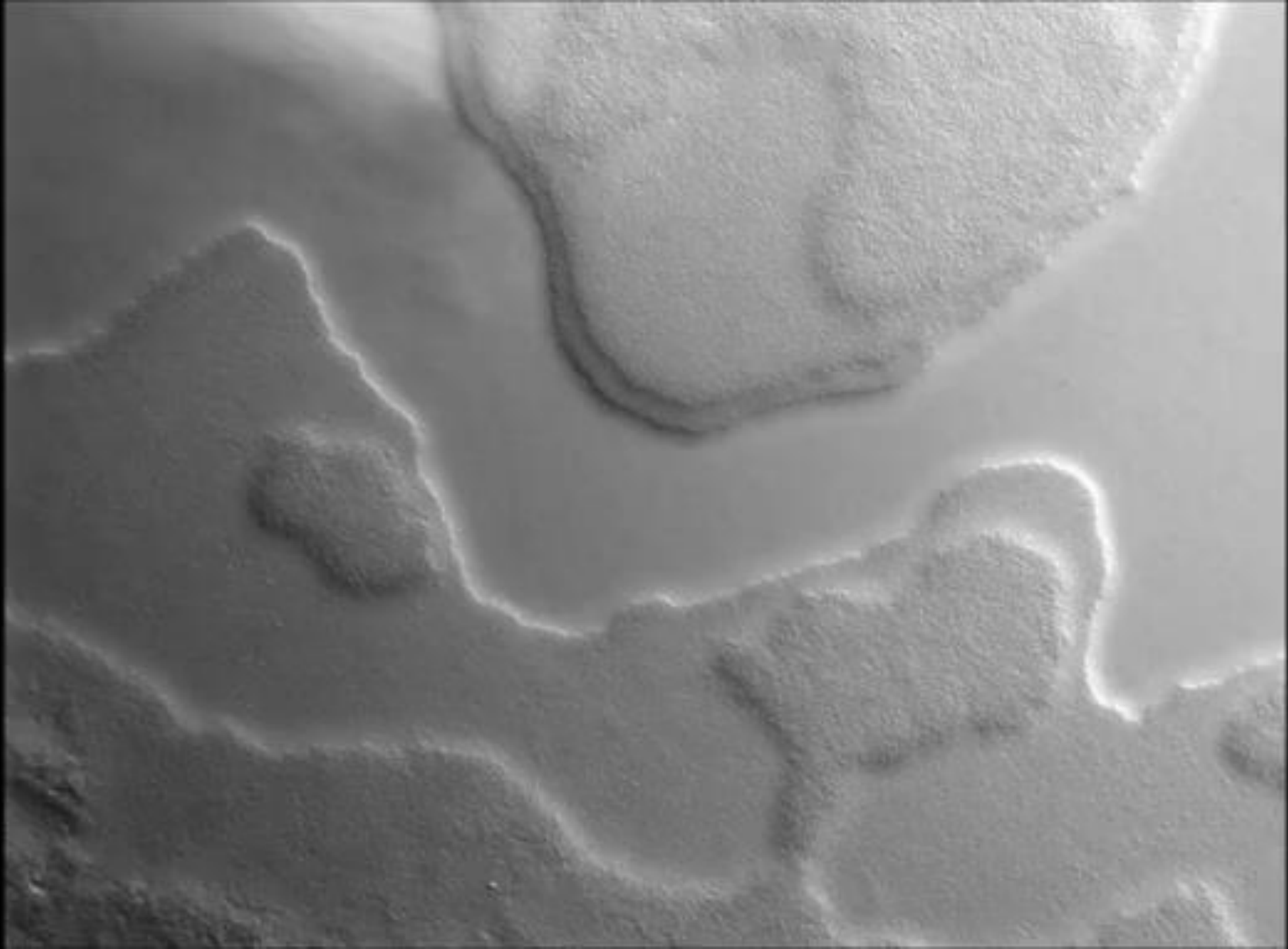

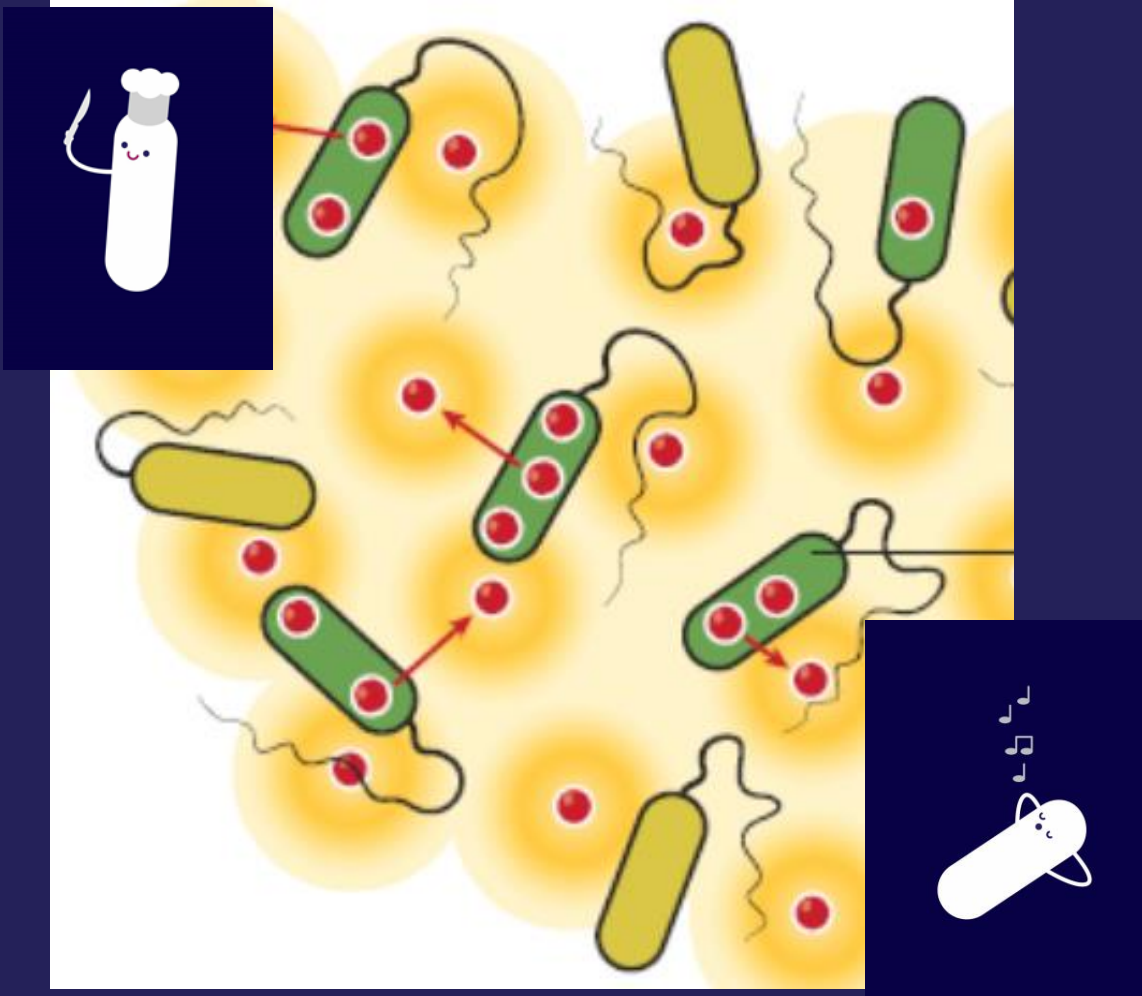
Photo: Ashley Cooper/Corbis

Video posneta
Polonca Štefanič

Goljufivi mikrobi in skupno dobro

Kako mikrobi omejujejo prevlado goljufov?

1. kaznovanje
2. regulatorne povezave
3. metabolna preudarnost
4. omejena disperzija
5. sorodstveno prepoznavanje/razlikovanje

Whiteley, Diggle & Greenberg Progress in and promise of bacterial quorum sensing research. Nature 551 2017

SORODSTVENO PREPOZNAVANJE - RAZLIKOVANJE

- Prepoznavanje fizične /kemične podobnosti
- Feromoni
- Diferencialno vedenje napram bolj in manj sorodnim osebkom

Ross in Keller, 1998

Diferencialno vedenje napram bolj ali manj sorodnim bakterijam – *Bacillus subtilis*

Animacijo pripravila Polonca Štefanič

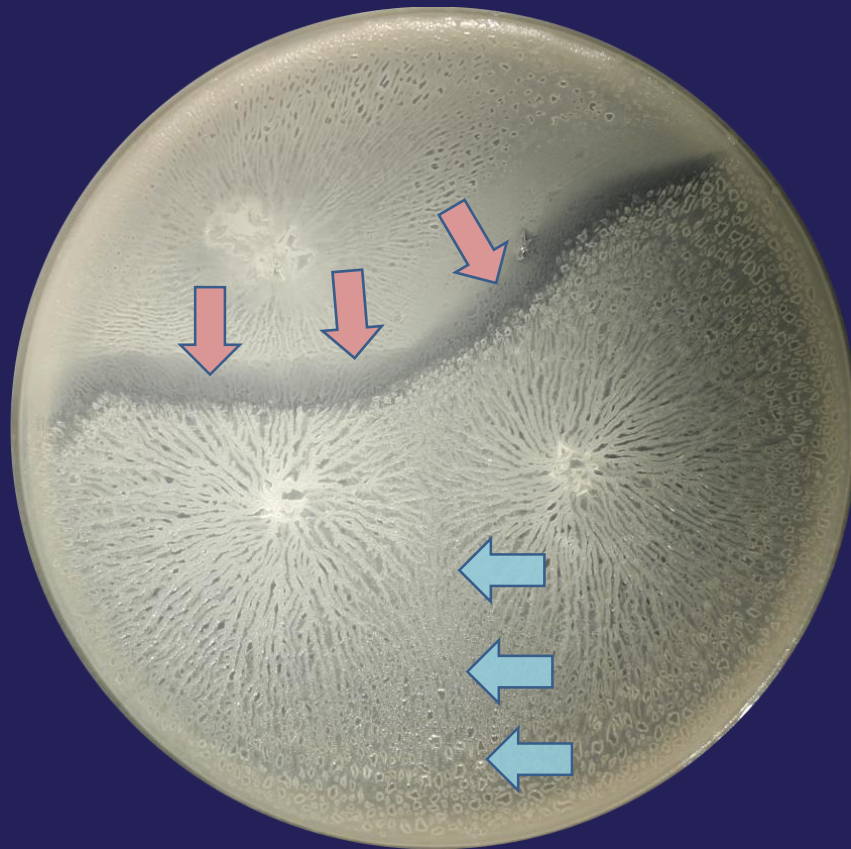
Štefanič, Kraigher, Lyons, Kolter,
Mandic-Mulec, PNAS, 2015

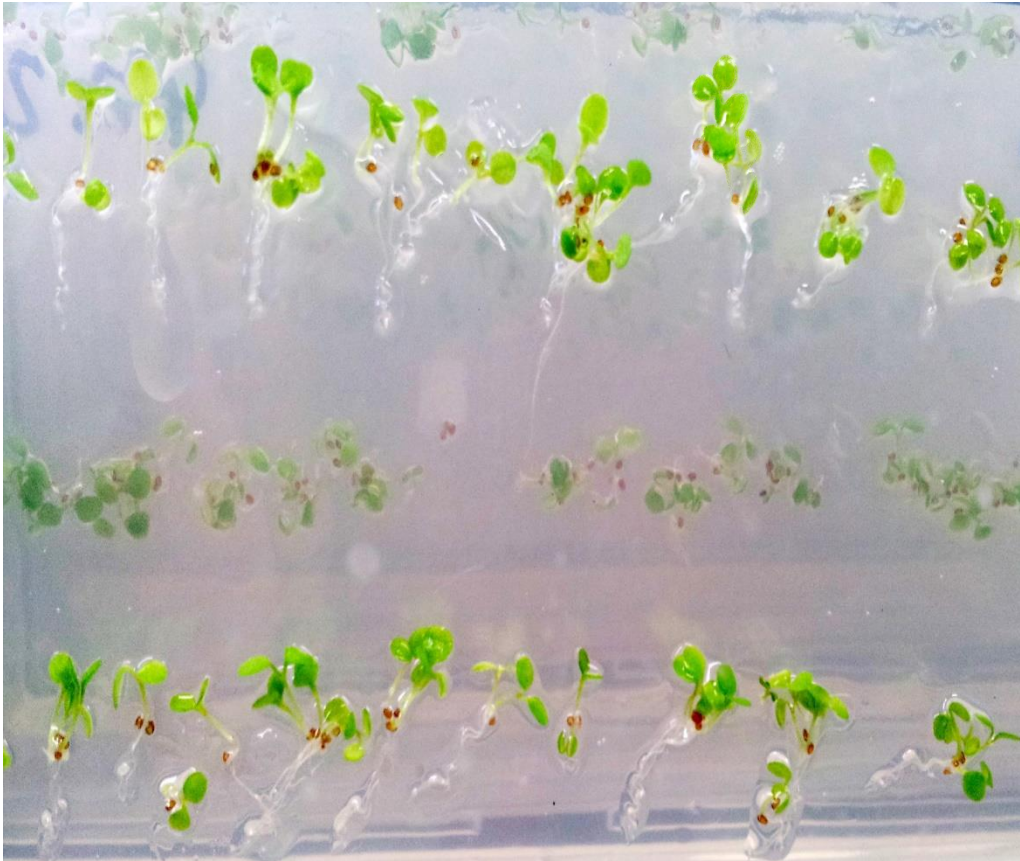
Diferencialno vedenje napram bolj ali manj sorodnim bakterijam – *Bacillus subtilis*

Diferencialno vedenje napram bolj ali manj sorodnim bakterijam – *Bacillus subtilis*

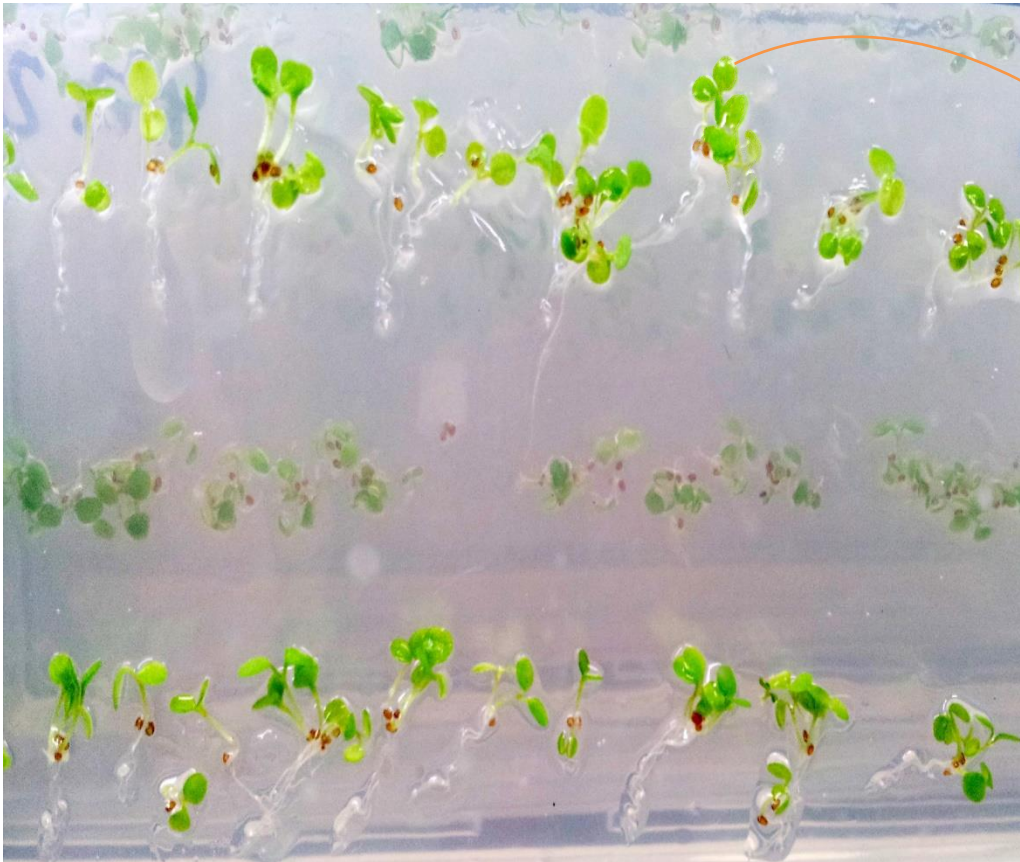

Sorodstveno razlikovanje na koreninah

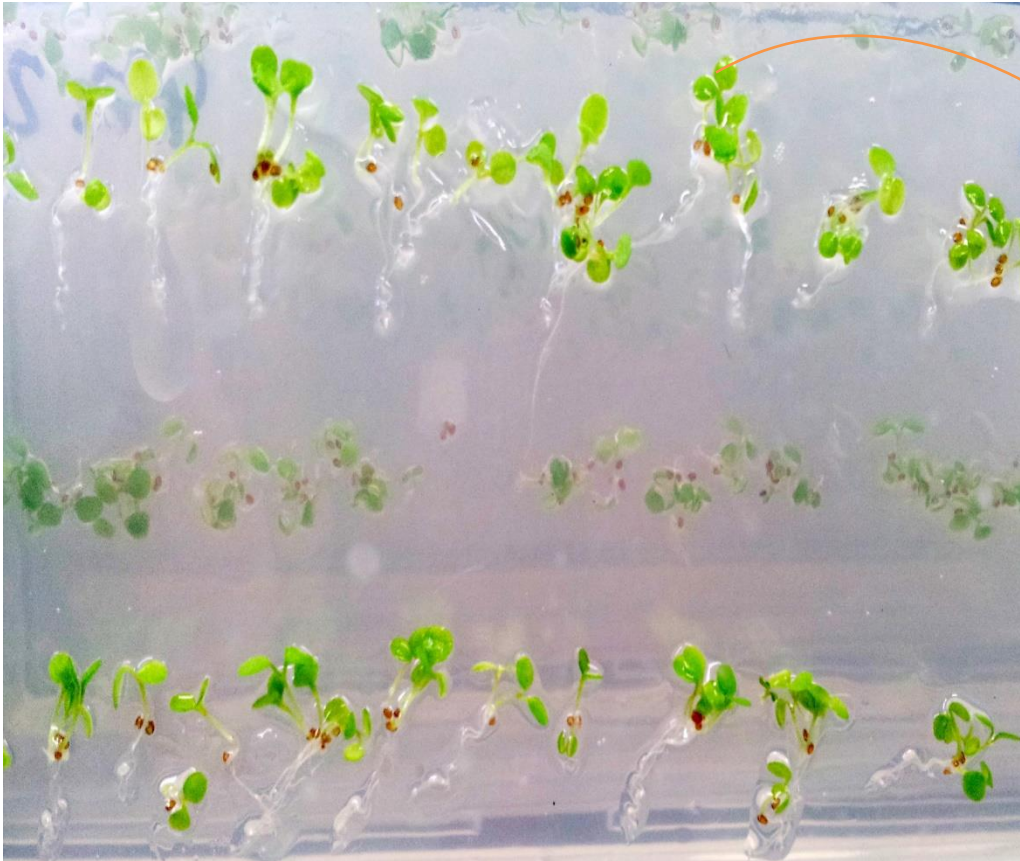
Bacillus subtilis
Sorodne + nesorodne

Sorodstveno razlikovanje na koreninah

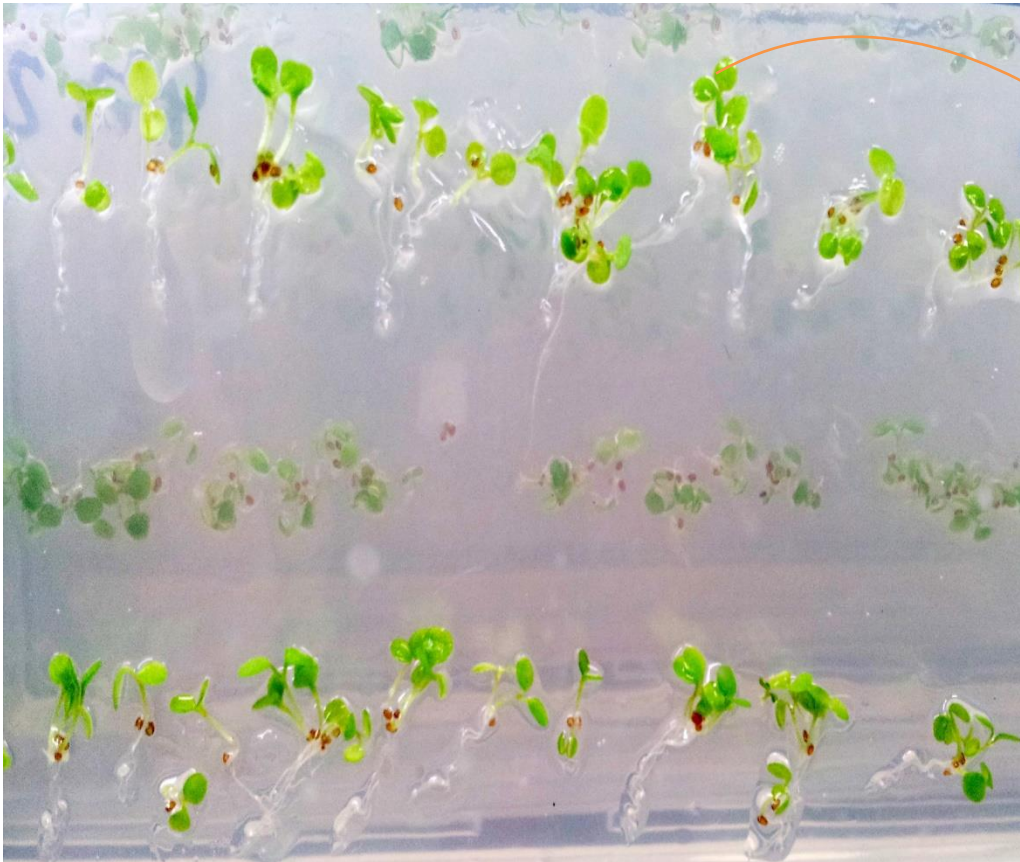
Bacillus subtilis
Sorodne + nesorodne

Sorodstveno razlikovanje na koreninah

Bacillus subtilis
Sorodne + nesorodne

Sorodstveno razlikovanje na koreninah

Bacillus subtilis
Sorodne + nesorodne

Tekmovanje na korenini

Tekmovanje na korenini

SEV A
SEV A'

SORODNI

Tekmovovanje na korenini

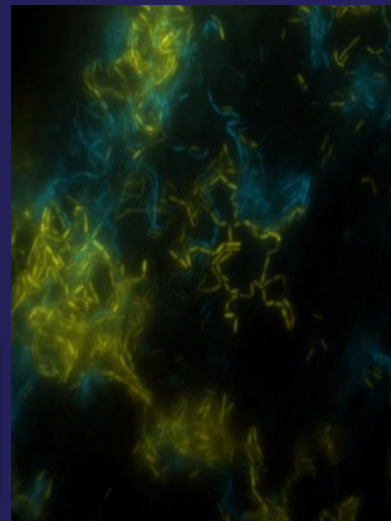
SEV A
SEV A'

SORODNI

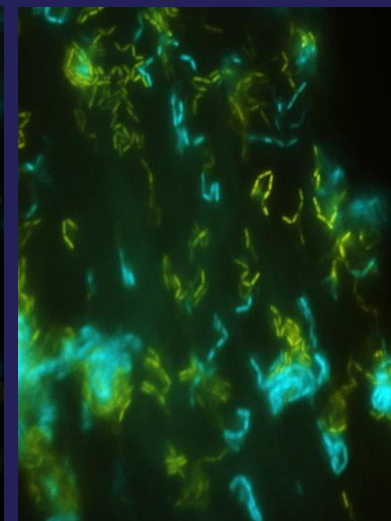
MEŠAN
BIOFILM

A

B

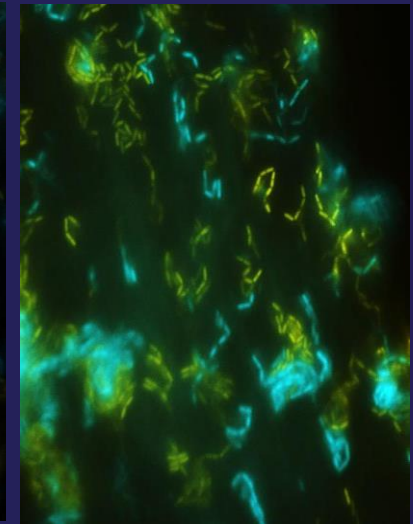
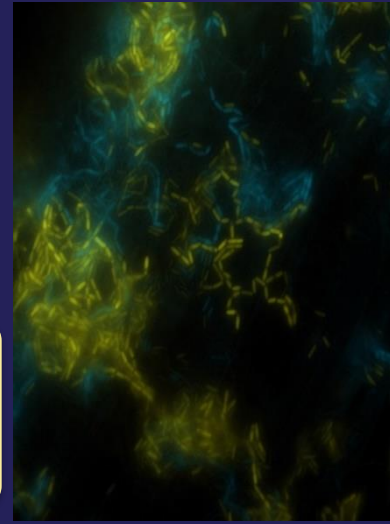

Tekmovanje na korenini

SEV A
SEV A'

SORODNI

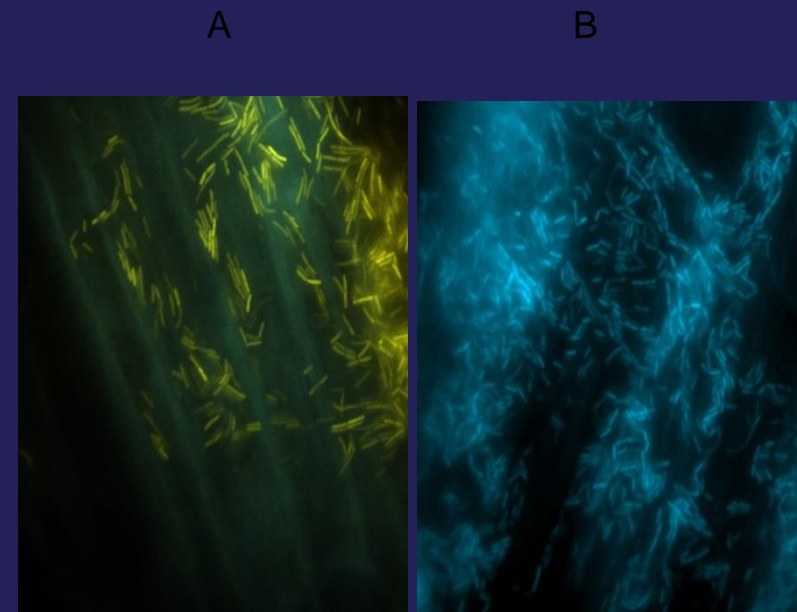
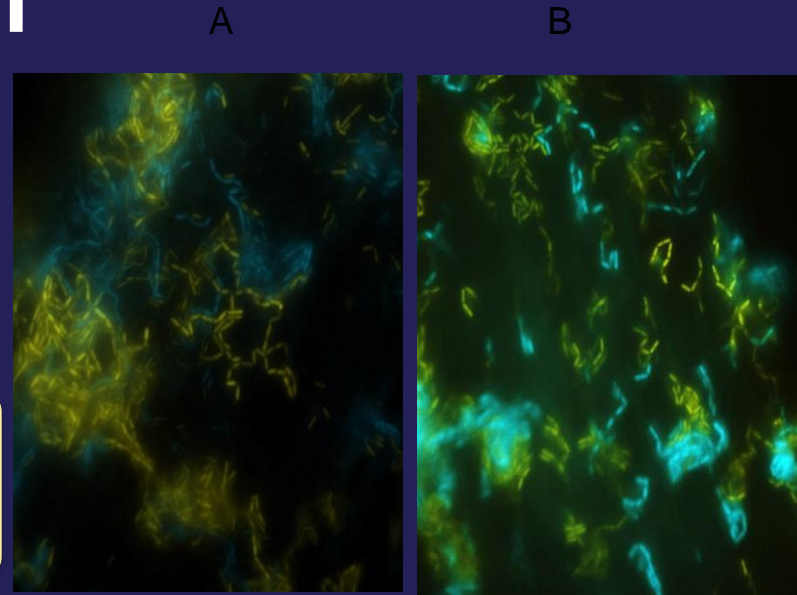
MEŠAN
BIOFILM

SEV A +
SEV B

NESORODNI

Tekmovanje na korenini

Aplikacije

- Ovladovanje škodljivih mikrobov /biofilmov
- Funkcionalizacija površin za obvladovanje mikrobov
- Biosenzorji
- Biognojila; probiotiki
- Dizajn mikrobnih skupnosti

Odpornost na antibiotike lahko ubije 2,4 milijone ljudi v EU, ZDA, Australiji do 2050

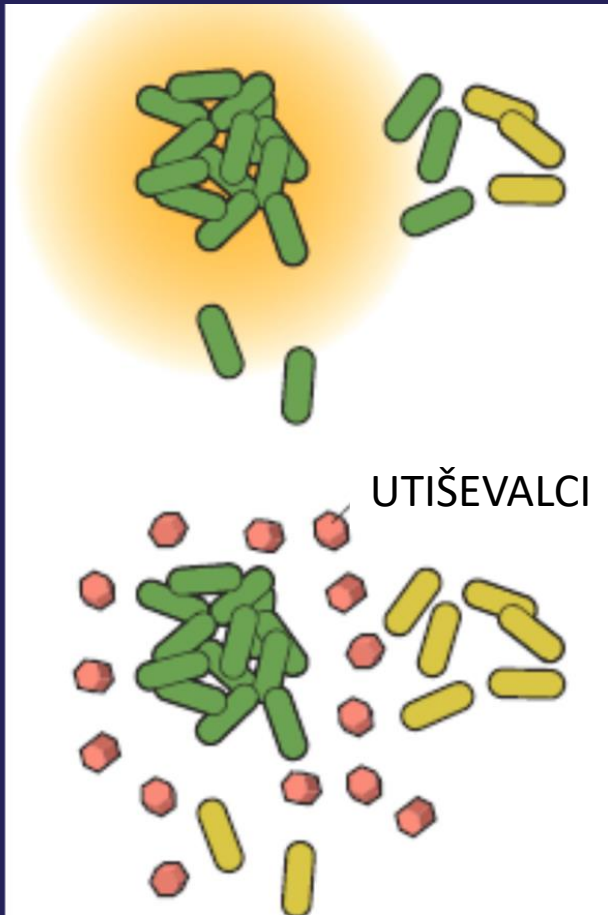

The Scientist: A.P: Taylor, November 2018

Problem spečih bakterij

Novi načini obvladovanja mikrobov – “gašenje” klepetanja

UTIŠEVALCI: encimi, inhibitorji,

Aplikacije v agronomiji, industriji in medicini

Genetsko spremenjene rastline izražajo utiševalce

Kemoterapija mikrobnih okužb

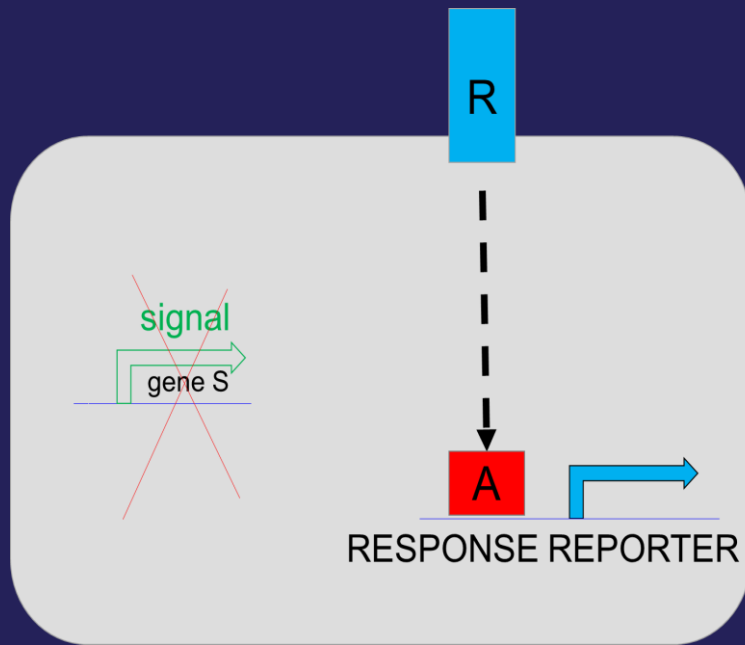
Oblvadovanje biofilmov

Funkcionalizacija površin

Whiteley, Diggle & Greenberg Progress in and promise of bacterial quorum sensing research. Nature 551, 2017

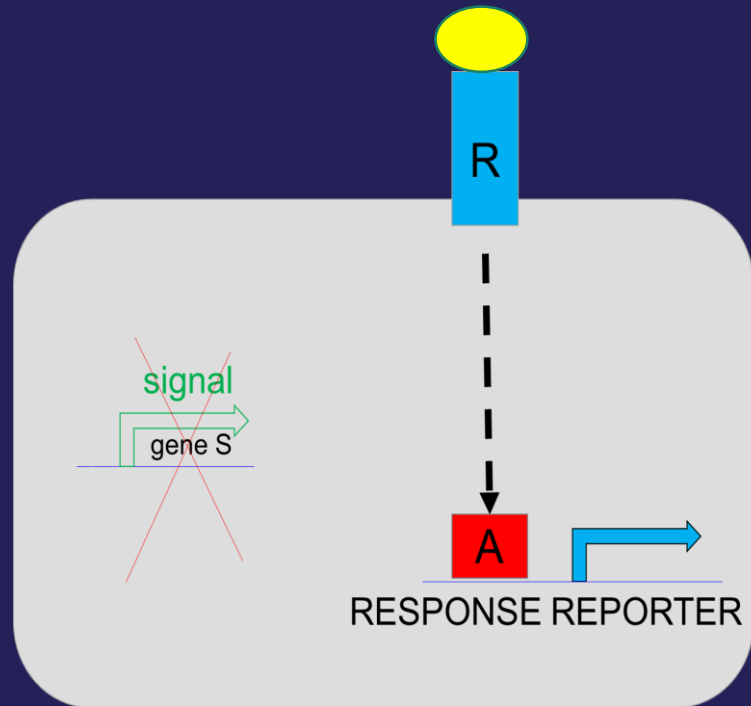
Biosenzorji

Detekcija signalnih molekul v različnih vzorcih, sintetična vezja

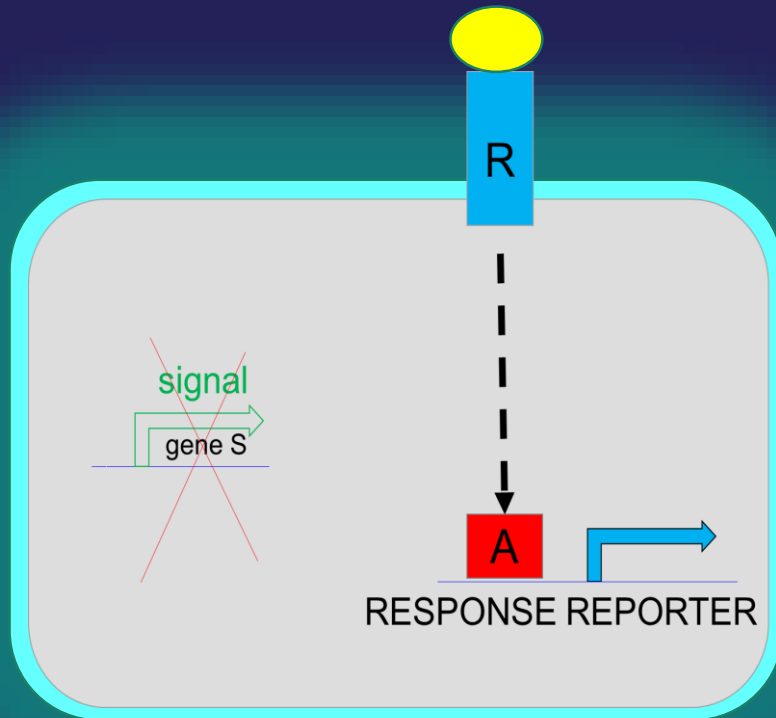
Biosenzorji

Detekcija signalnih molekul v različnih vzorcih, sintetična vezja

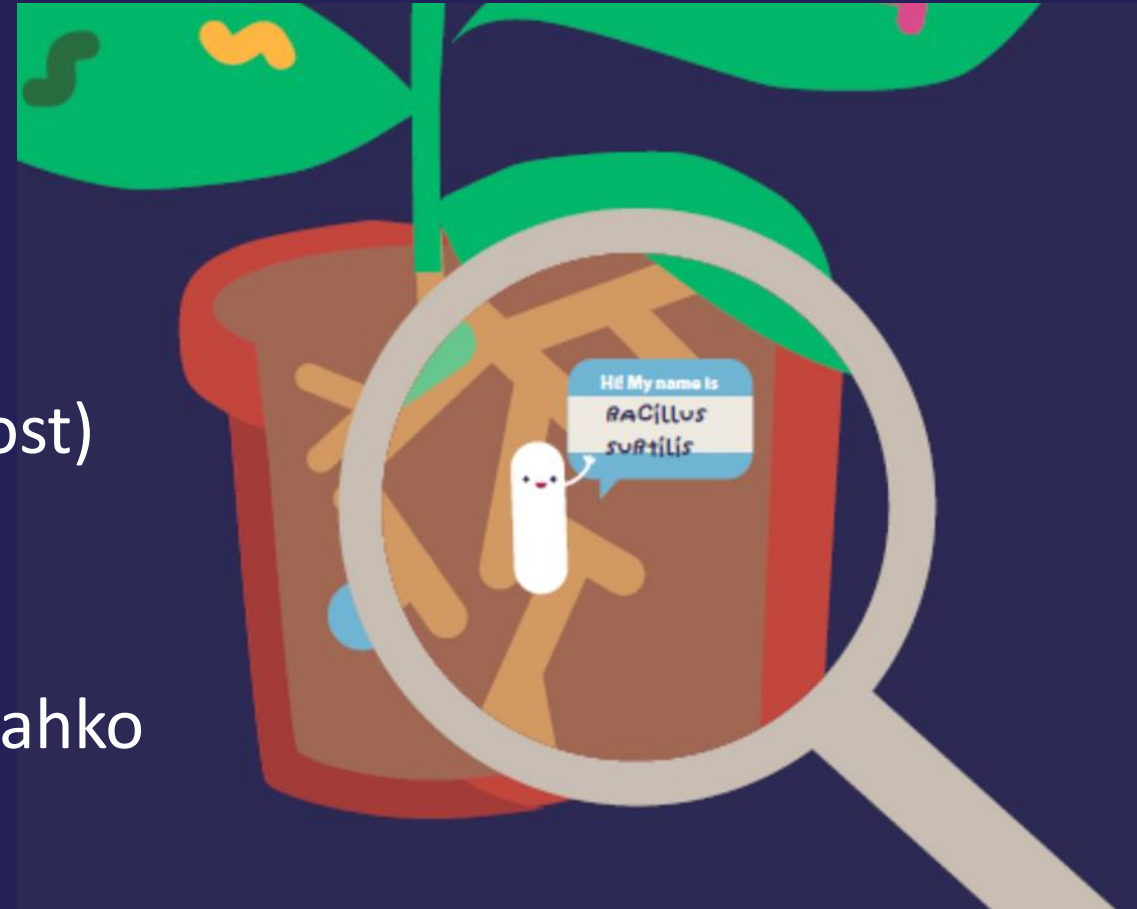
Biosenzorji

Detekcija signalnih molekul v različnih vzorcih, sintetična vezja

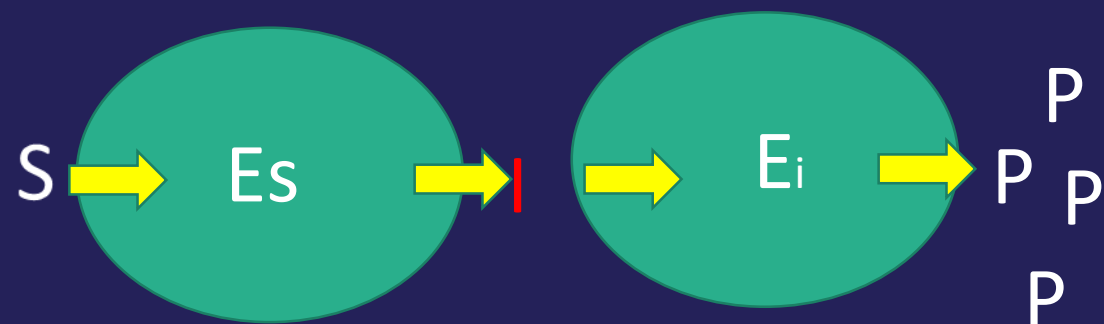
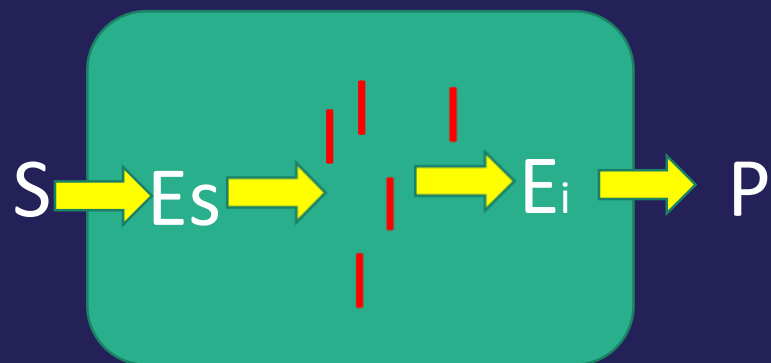
Mikrobi pomagajo rastlinam – BIOGNOJILA- inžineriing mikrobioma rizosfere

- Hranila
 - Dušik, fosfor,
 - Železo in druge kovine
- Zaščita pred boleznimi
- Zaščita pred abiotiskim stresom (T, pH, slanost)
- Rastlinski hormoni (fitostimulacija)
- Z manipulacijo /poznavanjem “klepetanj” lahko izboljšamo lastnosti biopripravkov.

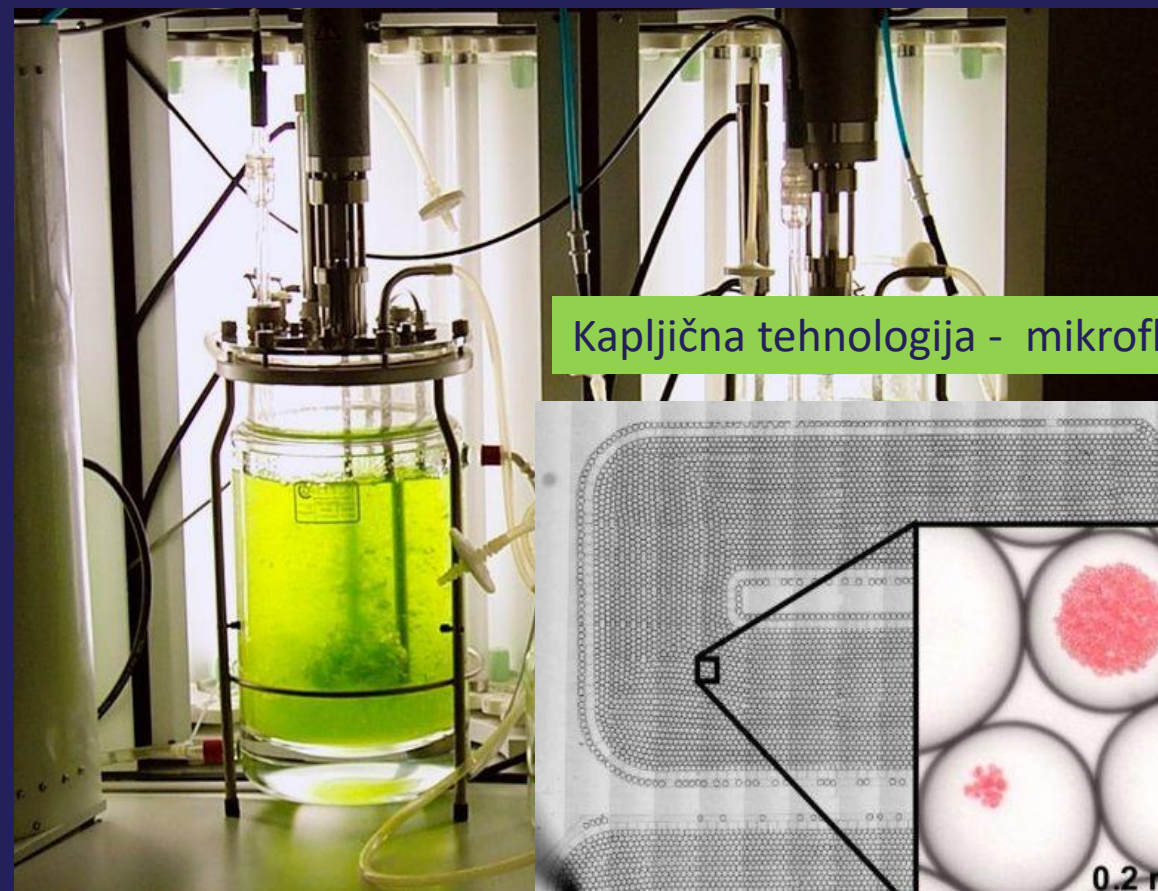

Dizajn mikrobnih skupnosti – mikrobnе civilizacije

Ni delitve metabolnega dela

Delitev metabolnega dela

Kapljična tehnologija - mikrofluidika

commons.wikimedia.org/wiki/File:Bioreaktor_quer2.jpg

Credit: NanoBio Systems Lab @ Texas A&M

Umetnost

<https://www.huntercole.org/>

3-D squid from Art in the Dark, 2013. Photo courtesy Siouxsie Wiles

Hvala

Katedre za mikrobiologijo: Polonca Štefanič, Barbara Kraigher, Tjaša danevčič, Simona Leskovec, Miha Špacapan, ,Eva, Iztok Dogša, David Stopar, Eva Kovačec, Katarina Belcijan, Maja Bolješić, Andi Erega, številni študenti magistrskih študijev BF.

Programska skupina P4-0116 “Mikrobiologija in biotehnologija živil in okolja” Sonja Smole Možina-BF, Hrvoje Petkovič- BF, Gregor Kosec- Acies Bio

Kolegom v centru za mikroprocesno inženirstvo COMPETE

Sodelavcem na projektih:
NIB- Kristina Gruden,
UMB - Matjaž Perc.

Manca Vihtelič
ALU - UL

Roberto Kolter
Scott Chimileski
Harvard University, USA

University of Ljubljana

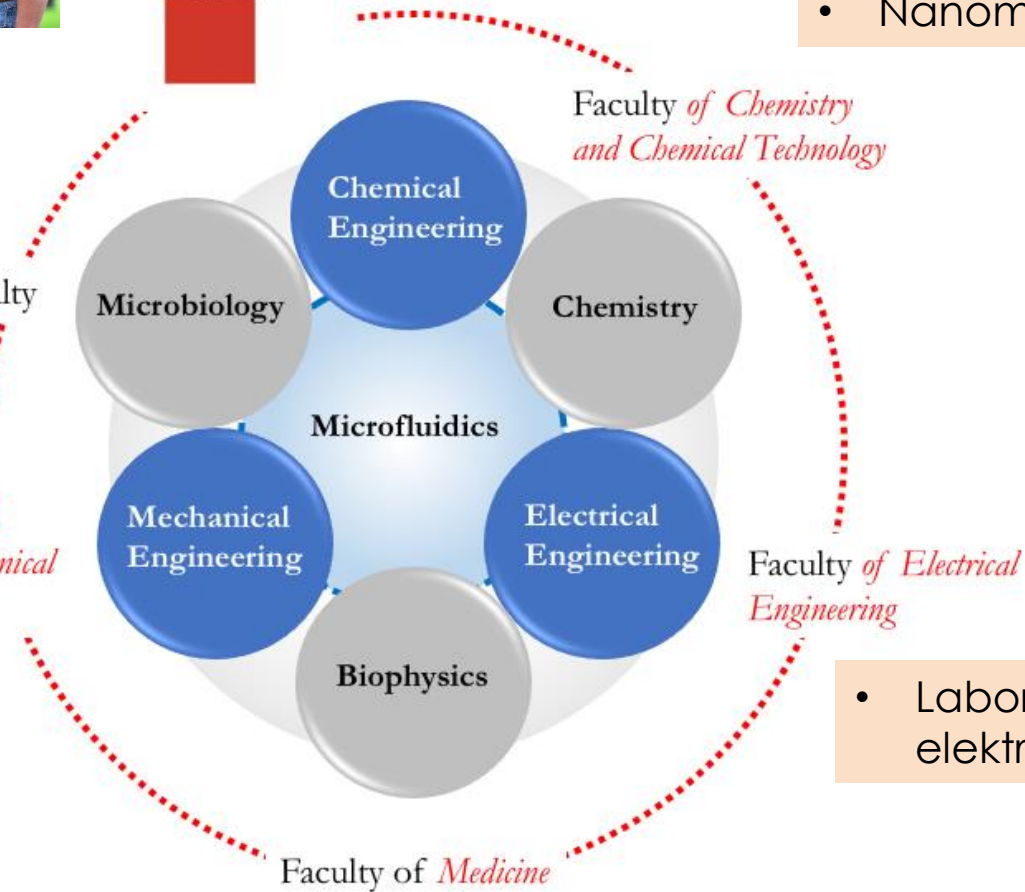

- Katedra za mikrobiologijo

Biotechnical Faculty

Faculty of Mechanical Engineering

- Laboratorij za alternativne tehnologije

Faculty of Chemistry and Chemical Technology

Faculty of Electrical Engineering

Faculty of Medicine

- Kemijsko inženirstvo: raziskovalna skupina za mikroprocesno inženirstvo
- Fizikalna kemija
- Organska kemija
- Nanomateriali

- Laboratorij za mikrosenzorje in elektroniko

- Institut za biofiziko

Znanost
na cesti

in
ZRC SAZU

19. februar 2019 ob 19h, Atrij ZRC

Placebo

prof. dr. Maja Bresjanac, Medicinska fakulteta UL
Mojca Delač, Radio Slovenija

